

**T.C.
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**HALK DANSLARI TEMEL FİGÜR ÖĞRETİMİNDE AYNALARIN ÖĞRENME VE
PERFORMANSA ETKİSİ**

Gizem CEYLAN

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**DANIŞMAN
Doç. Dr. Oğuzhan YONCALIK**

2017-KIRIKKALE

Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı
çerçevesinde yürütülmüş olan bu çalışma aşağıdaki jüri üyeleri tarafından
Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi:26/12/2017

Yrd. Doç. Dr. Fatih YENEL
Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi
Jüri Başkanı

Doç. Dr. Oğuzhan YONCALIK

Kırıkkale Üniversitesi

Spor Bilimleri Fakültesi

Üye

Yrd. Doç. Dr. Melike TAŞBİLEK YONCALIK

Kırıkkale Üniversitesi

Spor Bilimleri Fakültesi

Üye

İçindekiler

Sayfa No

KABUL VE ONAY SAYFASI.....	I
İÇİNDEKİLER.....	II
ÖNSÖZ.....	III
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	IV
ÇİZELGELER LİSTESİ.....	V
FİGÜRLER.....	VII
ÖZET.....	1
ABSTRACT.....	2
1. GİRİŞ.....	3
2. GENEL BİLGİLER.....	5
2.1.ÖĞRENME VE PERFORMANS.....	5
2.1.1. Öğrenme Kavramı.....	8
2.1.1.1. Öğrenmeyi Etkilen Faktörler.....	6
2.1.2 Performans Kavramı.....	6
2.3. DANS EĞİTİMİ ORTAMINDA AYNALAR.....	8
3.GEREÇ VE YÖNTEM.....	11
3.1. Araştırma Modeli.....	11
3.1. 1. Araştırma Grubu.....	11
3.2. Araştırmanın Amacı.....	12
3.3. Veri Toplama Tekniği.....	17
3.3.1. Performans Değerlendirme ve Öğrenme Durumu İçin Kamera Çekimleri.....	17
3.4. Verilerin Analizi.....	17
3.4.1. Nicel Verilerin Analizi.....	17
3.4.2. Nitel Verilerin Analizi.....	17
4. BULGULAR.....	19
5- TARTIŞMA VE SONUÇ.....	45
KAYNAKÇA.....	60
EKLER.....	63
Ek-13.....	78
ÖZGEÇMİŞ.....	79

ÖN SÖZ

Yüksek lisans eğitimim boyunca yanımda olan ve tez aşamasına geçtiğimiz de danışmanım olarak beni gururlandıran, araştırmamın konu seçiminden her aşamasına bilgi ve tecrübeleriyle katkı sağlayan, tez danışmanım değerli hocam Doç. Dr. Oğuzhan Yoncalık'a,

Tezimin veri analizi ve istatistiksel olarak değerlendirilmesi, verilerin oluşturulması, araştırmanın yöntemi konusunda hem yardımcı hem de ön göstericim olarak tüm sabır ve pozitif haliyle araştırmamın her aşamasında enerji kaynağım olan Yrd. Doç. Dr. Melike Taşbilek Yoncalık'a,

Lisans ve Yüksek lisans eğitimim süresince davranışları ve yaklaşımlarını örnek aldığım, bilgi, fikir ve düşüncelerini benden esirgemeyen kıymetli ve en değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Fatih YENEL'e,

Lisans ve Yüksek lisans eğitimim süresince her daim yanımda olan ve yardımlarını asla benden esirgemeyen kıymetli Prof. Dr. A. Azmi YETİM'e,

Tezimin uygulama süresince neşesi, güler yüzü ve en önemlisi bitmek bilmeyen sabrıyla yardımlarıyla bana destek olan halk dansları eğitmeni ve aynı zamanda değerli ablam Zeliha Çınar'a,

Çalışmam boyunca beni hiç yalnız bırakmayan ve yardımlarını benden asla esirgemeyen bana şanslı olduğumu hissettiren, "Yapamıyorum." sözünü hayatımdan çıkartan kıymetli arkadaşlarım Arş. Gör. Yunus Emre YARAYAN ve Gazi Üniversitesi Doktora Öğrencisi Çağrı ARI'ya

Eğitim hayatım boyunca ve çıkmış olduğum bu yolda bana olan güvenlerini hiç kaybetmeden, pes etmeme asla izin vermeyen hayatımın güç kalesi sığınağım annem Filiz CEYLAN ve hayatımın en büyük hediyesi babam Adnan CEYLAN'a

Bana her koşul ve şartta güvenen, yanımda olan en önemlisi bana katlanan vazgeçilmezim ablam Ebru ATALAY'a,

Bu süreç boyunca bana güvendiklerini yüzlerine her baktığımda gördüğüm, başarılı olmam için beni dualarına alan iyi ki hayatımdalar dediğim dostlarım Eda ACAR ve Görkem YILDIRIM ERSEVEN'e

Hayata karşı neden güçlü olmam gerektirdiğini bana her defasında hatırlatan en kıymetlilerim, sevginin en doğal hali, canım öğrencilerime,

Sonsuz Teşekkür Ederim.

SİMGELER – KISALTMALAR

N: Birey Sayısı

Ss: Standart Sapma

S.O: Sıralar Ortalaması

S.T: Sıralar Toplamı

f: Frekans

p: Anlamlılık Düzeyi

G: Gözlemci

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

ÇİZELGELER

Çizelge 1. Öğrenmeyi Etkileyen Öğeler	6
Çizelge 2. Deney ve Kontrol Grubu Ön Test-Son Test Başarı (Performans) Puanları (Mann Whitney-U Testi)	19
Çizelge 3. 2.Sınıflar Deney ve Kontrol Grupları Ön Test-Son Test Başarı (Performans) Puanlarına İlişkin Bulgular (Wilcoxon Signed Testi)	20
Çizelge 4. 4.Sınıflar Deney ve Kontrol Grubu Ön Test-Son Test Başarı (Performans) Puanlarına İlişkin Bulgular (Wilcoxon Signed Testi)	21
Çizelge 5. Erkek Öğrencilerin Başarı (Performans) Değerlerine İlişkin Bulguları (Mann Whitney-U Testi)	22
Çizelge 6. Kız Öğrencilerin Başarı (Performans) Değerlerine İlişkin Bulguları (Mann Whitney-U Testi)	22
Çizelge 7. Deney ve Kontrol Gurupları Başarı (Performans) Puanlarının Cinsiyet Göre Karşılaştırılması (Mann Whitney-U Testi)	23
Çizelge 8. Deney ve Kontrol Guruplarının Ön Test-Son Test Hareket Uyumu Başarı (Performans) Puanlarına İlişkin Bulguları (Wilcoxon Signed Testi)	24
Çizelge 9. Deney ve Kontrol Guruplarının Ön Test-Son Test Denge Bozukluğu Başarı (Performans) Puanları (Wilcoxon Signed Testi)	25
Çizelge 10. Deney ve Kontrol Guruplarının Ön Test-Son Test Şaşırma Durumlarının Başarı (Performans) Puanları (Wilcoxon Signed Testi)	26
Çizelge11. Deney ve Kontrol Guruplarının Ön Test-Son Test Ritim Duygusu Başarı (Performans) Puanlarına İlişkin Bulguları (Wilcoxon Signed Testi)	27
Çizelge12. Memnuniyet Anketi sonuçları (Mann-Whitney-U Testi)	28
Çizelge 13. İkinci Sınıflarda Figürler Öğretilirken Ayna Koşulunun Motivasyona Etkileri ve Katkıları ve Verilen Yanıtların Dağılımı	29
Çizelge 14. Dördüncü Sınıflarda Figürler Öğretilirken Ayna Koşulunun Motivasyona Etkileri ve Katkıları Verilen Yanıtların Dağılımı.....	31
Çizelge 15. İkinci Sınıflarda Figürler Öğretilirken Ayna Koşulunun Dikkat ve Konsantrasyona Etkileri Verilen Yanıtların Dağılımı	32
Çizelge 16. Dördüncü Sınıflarda Figürler Öğretilirken Ayna Koşulunun Dikkat ve Konsantrasyona Etkileri Verilen Yanıtların Dağılımı	34

Çizelge 17. İkinci ve Dördüncü Sınıflarda Figürler Öğretilirken Ayna Koşulunun Yaş Düzeyine Etkisi Verilen Yanıtların Dağılımı	36
Çizelge 18. İkinci Sınıflarda Figürler Öğretilirken Ayna Koşulunun Genel Uyarılmışlık ve Kaygı Düzeyine Etkisi Verilen Yanıtların Dağılımı	38
Çizelge 19. Dördüncü Sınıflarda Figürler Öğretilirken Ayna Koşulunun Genel Uyarılmışlık ve Kaygı Düzeyine Etkisi Verilen Yanıtların Dağılımı	40
Çizelge 20. Aynaların (Öğrenme Malzemesi Olarak) Algısal Ayırt Edilebilirlik Üzerine Etkisi Verilen Yanıtların Dağılımı	41
Çizelge 21. Figürler Öğretilirken Ayna Koşulunun Performansa Etkisi Verilen Yanıtların Dağılımı	43

FIGÜRLER

Figür 1. Aynasız Salon.....	13
Figür 2. Aynasız Salon.....	13
Figür 3. Aynalı Salon	14
Figür 4. Aynalı Salon	14

ÖZET

HALK DANSLARI TEMEL FİĞÜR ÖĞRETİMİNDE AYNALARIN ÖĞRENME VE PERFORMANSA ETKİSİ

Gizem CEYLAN

Yüksek Lisans Tezi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Danışman: Doç. Dr. Oğuzhan YONCALIK

Bu çalışmanın amacı, halk dansları figürleri öğretilirken, ortamın aynalı ya da aynasız olması durumunun, öğrenciler üzerine etkilerini incelemektir.

2016- 2017 eğitim öğretim yılı güz ve bahar dönemlerini kapsayan bu çalışma, Ankara Büyükşehir Belediyesi Batıpark Çocuk Kulübüne kayıtlı toplam 94 öğrenci üzerinde yürütülmüştür. Toplamda 94 öğrencinin 46'sı 4.sınıfta ve 49'u 2.sınıfta eğitim gören öğrencilerdir. Çalışmada video analizi, memnuniyet anketi ve görüşme yöntemi kullanılmıştır. Verilerin analizi için SPSS 18 paket programı kullanılmıştır.

Araştırmanın sonucunda elde edilen nicel bulgulara göre aynalı salonda eğitim gören öğrenciler ile aynasız salonda eğitim gören öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Aynalı ve aynasız salonda eğitim gören erkek öğrencilerin karşılaştırılmasında anlamlı bir farklılık tespit edilmezken, aynalı salon ile aynasız salonda eğitim gören kız öğrencilerin karşılaştırılmasında anlamlı farklılıkla karşılaşmıştır ($p<0.05$). Video analizlerinde hareket uyumu, denge bozukluğu, şaşımalar ve ritim duygusu bakımından aynalı ve aynasız salon gruplarının karşılaştırılmasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar kaydedilmiştir. Memnuniyet anketi sonuçlarında ise; iki grup arasında (aynalı-aynasız) ilk hafta ve beşinci hafta ortalamalarında anlamlı farklılık tespit edilirken($p<0.05$). Diğer haftalarda anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir. Nitel bulgulara göre, anında geri bildirim dönütünün olmasının, hızlı öğrenmeyi ve hatayı anında düzeltmeyi desteklediği vurgulanmıştır. Yine nitel bulgulara göre, özellikle görsel geri bildirim söz konusu olduğu öğrenme ortamında öğrenci, dansçı ve eğitmenin sınıfta bir uyarıcı (ayna) ile eğitim vermesi ya da almasının olumlu sonuçlar doğurabileceği kanısına varılmıştır.

Eldeki bu çalışmanın nicel ve nitel bulgularına göre, çocuklara halk dansları figürleri öğretilirken, aynalı bir salonda eğitim vermenin olumlu etkilerinin olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Aynalar, halk dansları, öğrenme, motivasyon, performans

SUMMARY

THE EFFECT OF MIRRORS IN TEACHING BASIC MOVES OF FOLK DANCES ON LEARNING AND PERFORMANCE

Gizem CEYLAN

Master Thesis, Health Sciences Institute

Consultant: Doç. Dr. Oğuzhan YONCALIK

The aim of this study was investigation of impact of environment conditions with mirror or without mirror on student during folk dancing instruction.

This study was implemented in 2016-2017 academic years and conducted on 94 students who registered to the Batıpark Kindergarden of Ankara Metropolitan Municipality. Despite 49 participants of total are in secondgrade, 46 of them are in fourtgrade .Video analysis, satisfaction questionnaire and interview method were used in the study. SPSS 18 package program was used for the analysis of the data.

According to quantative analysis results of study, there was a statistical differences between the groups that students are instructed in environment condition with mirror or vice versa. Although there was no significant differences between males participant who are instructed in environment condition with mirror or without mirror, there was a significant differences between females participant who are instructed in environment condition with mirror or without mirror($p<0.05$) There was a significant differences between groups with regard to movement harmony, balance disorder, movement mixing and sense of rhythm in video analysis. Furthermore there was a significant differences between groups in first week and middle of fifth week means but there was not any significant differences for other weeks. According to qualitive analysis, immediate feed back instruction could promote the quick learning and immediate correcting a mistake. Again according to qualitive findings, especially in the learning environment where visual feedback is the subject, dancer and instructor a stimulus in the classroom (mirror) to provide training or that training may have positive consequences.

According to quantative and qualitive anaysis of this study, given instructor in environment condition with mirror has some positive effects for folk dancing instruction in children.

Key words: Mirrors, Folk Dances, Learning, Motivation, Performance

1. GİRİŞ

Dans kişinin hem öğrenme hem de performans faktörlerini içerisinde barındıran ve aynı zamanda akademik açıdan da hem ülkemizde hem de dünyada spor ve egzersiz bilimleri çatısı altında bulunan bir yapıya sahiptir. Multidisipliner bir alan olan spor ve egzersiz psikolojisi alanı, bireylerin öğrenme ve performanslarına ilişkin birçok araştırmacı tarafından bu konu üzerine araştırmalar da yürütülmektedir (Nergiz ve ark., 2015).

Dans eğitimi, temel vücut hareket ve müzik eğitimi ile ritmik becerilerin gelişimini sağlamaktadır (Altay ve Bulca, 2006: 12).

Halk dansları, dans ve estetik ilişkisini en iyi boyutlarda yansıtan dans türlerinden bir tanesidir. Coşku ve devinim halindeki insan bedeninin güzelliği, en iyi ifadesini halk danslarında bulmaktadır. Halk dansları estetik algılamının önemli öğeleri olan ezgi ve ritim ile doludur. Estetik, insanların kendilerini ifade etme biçimleriyle birleştiğinde, bunu sağlayıcı öğe olarak halk dansları ortaya çıkmaktadır (Sümbül 1997).

Dans, ilkokuldan üniversiteye kadarki süreçte dünyanın çeşitli ülkelerin eğitim kurumlarında yerini almış ve dans eğitimine yönelik çeşitli öğretim yöntemleri geliştirilmeye başlanmıştır. Geçmişten günümüze kadar dans; halk dansı, yaratıcı dans, sosyal danslar ve hareket eğitimi gibi birçok biçimde karşımıza çıkmıştır. Dans dersleri bireylere bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve sosyal olarak da katkı sağlayabilmektedir. Bu gibi açılardan bakıldığında dans öğretmeninin eğitim ve öğretimde çok önemli bir unsur olduğu da anlaşılmaktadır. Bu bağlamda etkili öğretim teknik ve metotlarının da bilinmesi gerekmektedir (Turan ve Çamlıyer, 2016).

Yurt dışında ise Aynalı ve aynasız ortamda dans öğrenimine yönelik çalışmalar (Dearborn ve Ross 2006), Aynalı ya da aynasız denge araştırmaları (Notarnicola ve ark. 2014), Aynalı ya da aynasız ortamda pilates eğitimi (Lynch ve ark. 2008), Bale öğrencilerinde vücut pozisyonlarının aynadan yansımaları durumu (Radel ve ark. 2012), Aynaların, aynalı veya aynasız öğreniminde; öğrenme ile

performansa olan ilişkisi birçok araştırmacının dikkatini çekmiş ve üzerinde inceleme yapabilecek düzeyde önemli bir konu haline gelmiştir.

Bu araştırmada Halk dansları eğitim ortamının aynalı ya da aynasız olması durumunun, öğrencilerin öğrenmesine, performansına ve motivasyonuna aynaların olumlu ya da olumsuz etkisini incelemek amaçlanmıştır.

Yurt dışında yayınlanan ilgili çalışmalar incelendiğinde bale, modern dans ya da spor eğitim sınıflarında (plates, fitnes, dövüş sporları, gb.) aynaların eğitimin bir parçası olarak kullanılması dansçılar ya da sporcular üzerinde olumlu veya olumsuz etkilerinin olduğu sonucuna ulaştıkları gözlemlenmiştir. Aynaların eğitim, öğretim, vücut imajı, denge, benlik saygısı ya da performans gibi birçok alana etkisinin olabileceği ve araştırılması konusunda daha çok inceleme ya da deneyin yapılmasının belirtilmiş olması ve ülkemizde benzer bir çalışmanın her hangi bir dans branşın da uygulanmamış oluşu bu araştırmaya yönelmemize sebep olmuştur. Dans olarak halk danslarını seçmemizdeki neden ise; halk danslarının Türk toplumunun yaşantısının bir parçası oluşudur. Halk bilimimizin en önemli unsurlarından birisi olan halk danslarımız, giderek gelişmekte ve genç kuşağın da ilgisini çekmektedir. Bu bağlamda halk dansları temel figür öğreniminde; dansçıların öğrenme ve performansına olan etkisinin olup olmadığı araştırılmak istenmektedir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1.ÖĞRENME VE PERFORMANS

2.1.1. Öğrenme Kavramı

Öğrenme yoluyla insanlar bilgi, beceri, tutum ve değerler kazanırlar. Yaşamını sürdürmek ve kolaylaştırmak için gerekli olan davranış ve becerileri öğrenme yoluyla elde ederler (Demirhan, 2006: 208). Öğrenme davranışın temel niteliklerinden birisidir. Bir davranışla ilişkili çevresel olaylarla olan yaşantılar sonucunda davranıştaki potansiyel ve kalıcı değişime öğrenme denir (Domjan, 2012: 8).

Bir öğrenci, davranışında bir değişme gözlediği zaman öğrenmiştir. Aslında, kişinin belli davranışlarında değişimler olması demek, kişinin belli özellikler kazanması demektir. Daha belirgin bir tanımla; “öğrenme yaşantı ürünü nispeten kalıcı davranış değişmesi” dir (Seven ve Engin, 2008). Burada ayırt edilmesi gereken en önemli etken, her davranışsal değişim öğrenme değildir ve olası birçok davranışsal değişim kaynaklarından yalnızca birisidir (Domjan, 2012: 9).

Öğrenci dışında gerçekleştiren planlı etkinliklerin tümüne ve öğrenci dışındaki koşulların düzenlenmesine ise öğretme denir. Öğretme, öğrenme ve spor ilişkisi bilişsel, duyuşsal ve devinişsel alanda olmaktadır. Bilişsel alan öğrenmeleri zihinsel; duyuşsal alan öğrenmeleri ilgi, tutum; devinişsel alan öğrenmeleri ise beceri öğrenimi olarak nitelendirilmektedir (Demirhan, 2006, 213).

Kişinin bedensel ve düşünsel bir çaba ile bir işi kolaylıkla ve ustaca yapabilmesi olarak ifade edilen beceri kavramı doğal gelişim sürecinde öğrenilir (Şahin, 2002: 74). Çocuğun kol ve bacakları ile tüm organlarını kullanma da güç ve hız kazanmasına, vücutta organlar arasında ki eşgüdümün sağlanmasında ve onları kontrol altına almada becerikli duruma gelmesi devinişsel öğrenmedir. Bu gelişme bedensel gelişmeye paralel olarak oluşur ve psiko-motor etkinlikler çocuğun sosyalleşmesinde ve öğrenme de bir araç işlevi görür (Bilgin, 2013: 61).

Son olarak, öğrenme denince genellikle yeni bir davranışın kazanılması yani dağarcığına yeni bir davranışın eklenmesi gelmektedir. Öğrenmenin birçok biçimin de bir taraftan yeni davranışlarla öğrenme gerçekleşirken, diğer taraftan öğrenilmiş davranışların unutulması ya da yeniden ortaya çıkışının engellenmesi (ketlenmesi) söz konusu olabilir (Alicı, 2012: 9).

2.1.1.1. Öğrenmeyi Etkilen Faktörler

Birçok etmen öğrenmeyi etkilemektedir. Bunların bir kısmı esas olarak öğrenen organizmadan, bir kısmı da öğrenme ortamının özelliklerinden kaynaklanan etmenlerdir. Öğrenme ortamının özelliklerinden kaynaklanan etmenler çevresel etmenlerdir. Bu etmenlerin çoğunluğunu birbirinden ayırmak, bireysel veya çevresel olarak kesin çizgilerle belirlemek mümkün değildir. (Çırak, 2007: 262). Bir öğrenme durumunda öğrenen, öğrenme, öğrenilen, öğreten ve öğrenme ortamı olmak üzere beş öge bulunur. Bu beş öge, öğrenmeyi etkilemeleri açısından ele alındığında, son iki ögenin öğrenmeyi doğrudan etkilemediği, diğer öğeleri etkileyerek, yani dolaylı öğrenme üzerinde etkili olduğu görülmektedir (Seven ve Engin, 2008). Bu tanımlama ve yorumlamalardan yola çıkarak öğrenmeyi etkileyen öğeleri üç ana başlık altında gösterebiliriz (Çizelge1).

Çizelge1. Öğrenmeyi Etkileyen Öğeler

Öğrenen İle İlgili Faktörler	Yöntemle İlgili Faktörler	Öğrenme Malzemesi İle İlgili Faktörler
Türe Özgü Hazıroluş	Öğrenilen Konunun Yapısı	Algısal Ayırt Edilebilirlik
Olgunlaşma	Öğrenmeye Ayrılan Zaman	Anlamsal Çağrışım
Genel Uyarılmışlık Hali ve Kaygı	Geri Bildirim (Dönüt)	Kavramsal Gruplandırma
Motivasyon (Güdü)	Öğrenci-Öğretmen Etkinliği	
Öğrenmenin Aktarılması		
Dikkat Odaklanma		

2.1.2 Performans Kavramı

Bu kavrama icra veya edim de denilmektedir. Performans; organizmanın bizzat yaptığı şeyler olup, öğrenme, güdü, yorgunluk gibi çeşitli bileşenlerden oluşmaktadır. Öğrenilmiş veya öğrenilmemiş birçok konu, kavram, etken bireyin performansını doğrudan ya da dolaylı olarak etkilemektedir (Selçuk, 2015: 131).

Performans kavramı terim olarak ele alındığında, öğrenme süreci ve öğrenilenin davranış değişikliğine yol açmasıyla harekete dönüşmesi arasında ayırım yapan bilişsel öğrenme kuramının vurgulandığı bir terimdir. Bilişsel kuramcılarının inanışlarına göre öğrenme, zihinsel bir süreçtir ve bu süreç gözlemlenemediği için öğrenme de gözlemlenemez. Öğrenmenin bir davranışa dönüşüp dönüşmediğini anlayabilmek için öğrenilenin görünür hale gelmesi, yani performansa dönüşmesi gerekmektedir (Sahranç, 2014: 311).

Performans öğrenmenin gerçekleşip gerçekleşmediğinin en önemli göstergelerinden birisidir. Fakat bu ikili arasında bazı farklar vardır; bunlardan ilki performans organizmanın ne yaptığını, öğrenme ise ne yapacağını gösterir. Bir diğeri performans doğrudan ölçülebilirken, öğrenme doğrudan ölçülemez. Performans ölçülerek öğrenmenin var olup olmadığı, öğrenilenin eksik ya da tam olup olmadığı ile ilgili yorumlar yapılabilir. Ancak öğrenme performansı oluşturan unsurlardan yalnızca bir tanesidir. Performansa öğrenme dışında başka etmenler de etki etmektedir (Çırak, 2014: 252).

Performansa etki eden unsurlardan uyarıcı; duyu organlarını harekete geçirerek tepkiye yol açan herhangi bir olgu ya da enerjiye denir. Uyanlar kas hareketleri, susama, acıkma gibi içsel veya bir ışık, ses gibi dışsal olabilmektedir (Selçuk, 2015: 131). Bu uyarıcıların etkisiyle organizmanın göstermiş olduğu her türlü sinir, kas, salgı gibi davranışlara tepki denilmektedir. Tepkiler basit ya da karmaşık olabilir. Refleksler basit tepkimeye örnek teşkil ederken, hissedilen sıcak hava karşısında pençelerin açılması karmaşık tepkidir (Çırak, 2014: 253).

Öğrenme, edinilen deneyimler ve yaşanan hayatlar yoluyla bilgi kazanılan psikolojik bir süreçtir. Maruz kalınan yaşantılar yoluyla öğrenilenin, potansiyel davranışta değişime (performansa) nasıl yol açtığını gözlemlemektir. Bu gözlemler esnasında bir şeyler öğrenildiğine inanılır ancak bu durum performansa yansımaz. Öğrenme-Performans ilişkisi arasındaki sorun da budur: Performansı gözlemlemek öğrenmenin gerçekleşip gerçekleşmediğini anlamının tek yoludur ama performans her zaman öğrenileni yansıtmaz (İkiz, 2013: 189).

Kaygı Öğrenme-Performans ayrımının gösterilmesi açısından uygun bir örnektir. Navek-Benjamin (1981) kaygılı bireyleri; öğrenmeyi gerçekleştiren fakat bunu davranışa dönüştürme de kaygıdan kaynaklı başarısız olanlar; ve öğrenmeyi gerçekleştiremeyen ve bunu davranışa dönüştürememe de kaygıyı bahane olarak kullanıp başarısız olanlar şeklinde ikiye ayırmışlardır. Bu örnek bize kötü bir öğrenme performansının alternatif açıklamaları olabileceğini göstermeleri açısından önemlidir (Terry, 2012: 18). Bu bağlamda; öğrenmenin ya da öğrenilenin performansa olumsuz bir şekilde dönüşmesine ve ifade biçimlerini negatif yönde etkilemesine neden olan kaygı gibi unsurlardan veya doğru düzgün öğrenememekten kaynaklanabilir diyebiliriz.

Bütün bu örnek durum ve açıklamalar, öğrenmenin başlarında hareketin veya koordinasyonun temel örüntülerini, anlayabilme çabasından doğmuştur. Öğrenmenin başlangıçta performans; yavaşlık tutarsızlık, kaba ve doğru olmayan motor hareketlerle ilişkilendirilmektedir. Öğrenmeyi yeni gerçekleştiren acemiler doğru bir şey yaptıklarında bile nasıl yaptıklarından emin değillerdir. Belirli bir uygulama döneminden sonra öğrenenler daha doğru ve tutarlı performans sergileyebilecekleri aşamaya ulaşırlar (Schmidt ve Wrisberg, 2012: 12).

2.3. DANS EĞİTİMİ ORTAMINDA AYNALAR

Bedensel farkındalıkta, yansıma; sosyal ve kişisel kimliklerde önemli bir rol oynamıştır. Ayna kelimenin tam anlamıyla fiziksel benliğimizi yansıtmakta ve bedenimizin dışında durup yansıyan ‘ben’i görüp değerlendirmemizi sağlamaktadır (Coupland, 2013).

Batılı tiyatro dans eğitiminde aynanın kullanımı göreceli olarak belgelenmemiş bir geçmişe sahiptir ve literatürde dans eğitiminin ve aynanın ne zaman eş anlamlı olduğu belli olmayan kesin referanslara sahip değildir. Yaygın düşünce, ayna kullanımı bale ile, muhtemelen 18. yüzyılın sonlarında ayna teknolojisinin hızla geliştiği ve aynaların Avrupalı aristokratların evlerinde popüler olmasıyla başladığıdır (Ehrenberg, 2010).

Aynalar, fitness tesislerinde ortak fikstürlerdir ve genellikle ağırlık kaldırma, dans, dövüş sanatları ve pilates, yoga, zumba gibi grup egzersiz sınıfları için tasarlanan odalarda bulunurlar (Jennifer ve ark., 2009).

Dans stüdyosunda aynalar, yalnızca kişiye ait bakış açısı ile kişiye ait bir bilgi sunmakla kalmaz, aynı zamanda eğitmen tarafından gösterilen hareketin ve diğer öğrencilerin performansıyla da elde edebileceği bilgi miktarını arttırabilir. Ayna, öğrencinin öğrenme sürecinde büyük rol oynayabilir. Öğrenme ve hafıza üzerine yapılmış olan araştırmalar; eğitim sırasında geri bildirim miktarının azaltılmasının, uzun süreli motor becerilerin korunmasını geliştirdiği ve odaklanılan dikkatin performansa yardımcı olabileceğini göstermiştir (Dearnborn ve ark. 2006).

Aynaların, bir motor kontrol ve öğrenme bakış açısından; bir uzuvun yüksekliğini görmek, vücudun kısımları arasındaki ilişkileri, doğru ya da yanlış pozisyonda olduğunu ve öğrenciler hareketleri yaparken eğitmene gözlem esnasında yardımcı olması gibi temel vücut hizalanmasında yararlı olduğu söylenmektedir. Ayrıca Lynch ve ark. (2009, sayfa 289) aynaların motor beceri öğrenimine yardımcı olacak; görsel geri bildirimini anında sağladığını varsaymaktadır (Ehrenberg, 2010).

Literatürde, ayna kullanımı propriyosepsiyonu yani iç algıyı geliştirdiğine dair genel bir fikir birliğine varılmıştır. Eğitim süresince ayna, kararlılığı arttırmak için önemli bir araçtır ve dans gibi bazı spor dallarında aynalar eğitim ortamında yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Dans eğitimi ve performansında hareketleri öğrenmek ve optimize edebilmek için zihinsel hareket imgesi olarak görülen ayna sıklıkla bir araç olarak kullanılmaktadır (Notarnicola ve ark. 2014).

Aynalar, eş zamanlı görsel bilgi kaynağıdır; Öğrencinin geri bildiriminde potansiyel olarak gecikme olmaksızın herhangi bir noktada bir harekette kendi konumunu görmesine izin verir. Öğrencinin yeteneğini geliştirebilmesine ve kendi kendini analiz edebilmesine olanak sağlar (Jennifer ve ark., 2008). Yalnız bunlara ilaveten böyle bir öz-analiz her zaman olumlu sonuçlara sahip olmayabilir (Radell ve ark. 2002, Dearnborn and Ross, 2006).

Dans eğitiminde bir ayna kullanmanın birçok olumlu nedeni vardır. Dansçılar için aynalar anında görsel geri bildirim sağlamaktadır; hareketlerinin yüksekliğini ve şeklini değerlendirmelerini, yerleştirmelerini, düzeltmelerini ve vücutlarının çizgisini değerlendirmelerini sağlamaktadır. Öğretmenler için aynaları; öğretim aracı olarak kullanmaları kendilerini ve aynı zamanda çok sayıda öğrenciyi aynı anda rahatça görebilme imkânını da içermektedir. Aynaların teknik bir eğitim aracı olmasının yanı sıra, çoğu dansçı başarılı olmasında aynaların önemini vurgulamaktadır (Radell ve ark., 2013).

Ayna, Batılı dans sınıflarında uzun zamandan beri bir öğretim aracıdır ve sorgulandığında, stüdyoda aynanın günlük kullanımı yoluyla deneyimli öğretmenler, dans tekniğinin öğretilmesini desteklemek için aynanın hem faydalarını hem de dezavantajlarını kolayca görebilmektedir (Radell ve ark. 2014).

3.GEREÇ VE YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde; araştırmanın amacı ve önemi, araştırmada kullanılan veri toplama aracı, yöntemi ve araştırma verilerinin analizine ilişkin bilgilere yer verilmektedir.

3.1. Araştırma Modeli

Halk dansları temel figür öğretiminde aynaların öğrenme ve performansa olan etkisini amaçlayan bu araştırma deneysel yöntem niteliğinde bir çalışmadır. Deneysel desenlerden gerçek deneme modellerinden Ön test-Son test kontrol gruplu model kullanılmıştır.

Bu model bize, daha önce oluşmuş grupların aynen alındığını ancak, şans yoluyla (random) bunlardan bir tanesinin deney grubu, ötekini de kontrol grubu olarak atandığını; grupların bir kez deney başlamadan önce bir kez de deney bittikten sonra ölçüldüğünü göstermektedir.

Bu araştırmada deney ve kontrol grubu belirlenirken, araştırmanın yapıldığı merkezde halk dansları eğitimi alan çocukların iki sınıf 2.sınıf seviyesinde iki sınıf 4.sınıf seviyesinde olmak üzere 4 grup üzerinde uygulanmıştır. Her iki grubun deney ve kontrol gruplarını oluştururken birbirleri ile aynı seviyede olması dikkate alınmıştır. Deney ve kontrol grupları aynalı ve aynasız salonda eğitim almak üzere rastgele seçilmiştir.

3.1.1. Araştırma Grubu

Bu araştırma Ankara Büyükşehir Belediyesi Batıpark Çocuk Kulübü bünyesine ait aynalı ve aynasız salonlarda uygulanmıştır (Ek12-Ek13).

2016- 2017 eğitim öğretim yılı güz ve bahar dönemlerini kapsayan bu çalışma, Ankara Büyükşehir Belediyesi Batıpark Çocuk Kulübüne kayıtlı toplam 94 öğrenci üzerinde yürütülmüştür. Toplamda 94 öğrencinin 46'sı 4.sınıfta ve 49'u 2.sınıfta eğitim gören öğrencilerdir. Araştırmaya katılan öğrenci velilerine veli izin belgesi imzalatılmıştır (Ek'1).

Deney grubu 2.sınıf aynalı salonda eğitim alan öğrenci sayısı 28; 4.sınıf aynalı salonda eğitim alan öğrenci sayısı 22 ve kontrol grubu 2.sınıf aynasız salonda eğitim alan öğrenci sayısı 21; 4.sınıf aynasız salonda eğitim alan öğrenci sayısı 24'tür.

3.2. Araştırmanın Amacı

Eğitmenler aynalı bir ortamda çalışma yapmanın öğrenime katkısı olduğunu, ayrıca avantaj ve dezavantajı olabileceğini düşünmektedir. Yalnız bu sadece bir söylem olarak kalmış deneysel olarak gözlemlenmemiştir. Bunun sonucu olarak ülkemizde, aynaların bireyin öğrenimine ve performansına olumlu ya da olumsuz etkisinin olup olmadığını belirleyebilmek için araştırmaya gerek duyulmuştur. Bu araştırmada halk dansları eğitim ortamının aynalı/aynasız olması durumunun, öğrencilerin öğrenmesi, performansı ve motivasyonuna olumlu ya da olumsuz etkilerini incelemek amaçlanmıştır.

3.3. Veri Toplama Tekniği

3.3.1. Performans Değerlendirme ve Öğrenme Durumu İçin Kamera Çekimleri

Araştırmanın gerçekleştirileceği aynalı ve aynasız salon ile her iki sınıf ve salona eğitim verecek eğitmen aynı kişi olacak şekilde belirlendi. Gruplar rastgele aynalı ve aynasız salonda eğitim alacak şekilde ayarlanıp gün ve saat programları oluşturuldu. Planlanan çalışma günleri ve yaşananlar takvime gün ve gün not edildi (Ek'3 ve Ek'4).

Öğrencilerin halk dansları eğitimi sırasında öğrenme ve performans seviyelerinin tespiti ve öğrencilerin derslerde işlenen figürleri öğrenme durumu ile uygulayabilme düzeylerinin tespiti için, ilk dersten - son derse kadar (8 hafta 2.sınıflar ve 8 hafta 4.sınıflar) Sony marka video kamera ile bizzat araştırmacı tarafından kayıt altına alındı.

Kamera kayıtları beceriyi gerçekleştiren öğrencinin ön ve arka cepheden ayak ve kol figürleri görülebilecek şekilde iki değişik açılarından gerçekleştirilmiştir. Kamera çekimlerinin aynalı ve aynasız örnek kesitleri figürlerde görülmektedir.

Figür 1. Aynasız Salon

Figür 2. Aynasız Salon

Figür.3 Aynalı Salon

Figür 4. Aynalı Salon

Çalışma kapsamında tüm video çekimleri Ankara Büyükşehir Belediyesi Batıpark Çocuk Kulübü halk dansları aynalı ve aynasız salonlarında yapıldı. Çekimlere başlamadan önce sınıf öğretmenleriyle görüşüldü ve çalışmanın amacı hakkında bilgiler verilip destekleri alındı. Sınıf öğretmenlerine, öğrencilere

dağıtılması ve bir sonraki hafta getirilmesi ricasıyla gönüllülük esasına dayalı “Veli İzin Formları” dağıtıldı (Ek’1).

Araştırmacı video çekimlere başlamadan önce her sınıftaki öğrencilere kendini tanıttı. Derslerin 8 hafta boyunca araştırmacıyla birlikte kamera çekimleri ile yürütüleceği hakkında bilgi verilip etik kurallar anlatıldı. İlk ders öğrencilerin video kameraya ve araştırmacıya alışması sağlandı.

Çalışmadaki verilerin video analizi için 8 hafta kayıt altına alınan 2.sınıf ile 8 hafta kayıt altına alınan 4.sınıf öğrencilerinin bireysel olarak ilk ders ve son dersleri Windows Movie Maker programı ile kesilip birleştirildi ve puanlama için hazır hale getirildi.

Başarı testleri, kişinin bir eğitim süreci içinde ya da daha geniş anlamda çevre koşulları altında ne kadar öğrendiğini ölçen testlerdir. Bu testler, bireylerin ileride ne kadar öğrenebileceğini değil, geçmişte ne kadar öğrendiğini ortaya çıkarmak için kullanılır. Öğretmenlerin sınıflarda uyguladığı testler, başarı testleridir. Bu tür testler bir öğretim döneminin başında, ortasında ya da sonunda uygulanabilir (Tekin 1996: 84).

THOF Minikler Hakem Değerlendirme formu yardımıyla ‘Hareket ve Anlatım’ kısmından destek alınarak performans ve öğrenmeye yönelik kriterler belirlendi. Bu kriterler:

1. Çocukların figüre hareket uyumu ve uyumsuzluğunu incelemek,
2. Çocukların figürü yaparken denge durumunu incelemek,
3. Şaşırma durumlarına bakmak,
4. Çocukların ritim duygusu ya da hareketi yaparken kulak aşinalıklarına bakabilmek esas alınarak belirlendi. Bu doğrultu da ‘Gözlem Değerlendirme Formu’ tablo şeklinde oluşturuldu (Ek’10).

Eğitmenin öğrenci başarılarını belirleyebilmek amacı ile 1’den 5’e ya da 1’den 10’na kadar not vermesi, sayısal dereceleme ölçeğinin kullanılması demektir (Bakırcıoğlu, 1994). Oluşturulan gözlem değerlendirme formu için 10’lu kategori

uygulandı. Çünkü 10'lu kategoriye göre puanlama halinde güvenilirlikte önemli bir kayıp yoktur. Verilen puanların güvenilirliği ve puan vermede kolaylık dikkate alındığında, puanlamada kullanılacak kategori sayısı on civarında olmalıdır (Tekin, 1996).

Her davranış için 10 puan verilecek şekilde hazırlanan Gözlem değerlendirme formunda; Gözlemlenemeyen davranışa 0, Çok zayıf gözlemlenebilen davranışa 1-2, zayıf nitelikte gözlemlenen davranışa 3-4, orta nitelikteki davranışa 5-6, iyi nitelikte gözlemlenen davranışa 7-8 ve çok iyi davranışa 9-10 puan karşılık gelmektedir. Dereceleme de hiç şaşırmıyor, hiç denge kaybı yaşamıyor, hareket uyumu çok iyi ve ritim duygusu çok iyi ise en yüksek toplam 40 puan, en düşük 0 puandır.

Deney ve kontrol gruplarının öğrenilen figürlerin seviyelerini belirleyebilmek için gerçekleştirilen kamera kayıtları, Türkiye halk dansları federasyonunun antrenörlük belgesine sahip gönüllü 4 farklı halk dansı eğitmeni tarafından Ek 10'da verilen gözlem değerlendirme formundaki kriterlere göre öğrencilerin her birinin değerlendirilmesi sağlanmıştır. Her bir halk dansı eğitmeni birbirinden bağımsız olarak farklı zamanlarda kendilerine izletilen video kayıtları ile öğrencilerin her biri için puanlamada bulunmuşlardır. Eğitmenlere deney ve kontrol grupları ile ilgili bilgi verilmemiştir. Halk dansı eğitmenleri ön test ve son test değerlerini oluşturacak kayıtlara ayrı ayrı puanlamada bulunmuşlardır. Puanlama sırasında kayıtları istedikleri kadar tekrar ettirmişler, istedikleri öğrencileri yavaşlatılmış bir şekilde aşama aşama seyredilmişlerdir. Eğitmenler kayıtları Casper Marka dizüstü bilgisayarda seyretmişlerdir. Her bir eğitmenin kayıtları deney ve kontrol gruplarının ön test ve son test başarı (performans) puanlarını vermeleri yaklaşık 120- 150 dakikalık sürelerde gerçekleşmiştir. Her bir eğitmen tarafından verilen puanlar SPSS paket 18 programına girilmiş, 4 halk dansı eğitmeni tarafından puanlanan 4 kriterin ön test ve son test ortalaması alınmıştır. Halk dansı eğitmenlerine kişisel bilgi formu doldurtulmuştur (Ek'9).

Her ders sonrası öğrencilere "Memnuniyet Anketi Formu" uygulandı. Bu anketi öğrencilere uygulayabilmek için ailelere birer örneği veli izin formu ile birlikte gönderildi ve onayları alındı. Öğrencilerin yaş seviyeleri göz önünde bulundurularak oluşturulan form görsel ve yazılı ifadeler içermektedir. Oluşturulan

formun anlaşılabilirliği ve uygulanabilirliği bakımından alanla ilgili (psikolojik ve rehberlik anabilim dalı) 3 uzman tarafından görüş alınarak son hali verilmiştir (Ek'2).

Araştırmanın amacına uygun birinci elden bilgi toplamak için dört halk dansı eğitmeni ve her iki sınıf ve her iki salonda eğitim veren eğitmeni ile her halk dansı eğitimi sonrası konuyla alakalı yarı yapılandırılmış görüşme formu (Ek'11) oluşturularak görüşmeler yapılmıştır. Araştırmaya temel olacak kuramsal çerçeve ile esnek araştırma sistemi oluşturulup ve araştırma bulguları rapor edilmiştir (Balcı, 2015).

3.4. Verilerin Analizi

3.4.1. Nicel Verilerin Analizi

Video puanlama işleminden sonra elde edilen verilerin analizi için SPSS 18 paket programı kullanılmıştır. Araştırmada normallik varsayımını değerlendirmek için Shapiro Wilks Testi uygulanmıştır. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan bu test sonucunda verilerin normal dağılım göstermediği anlaşılmıştır. Aynalı salonda eğitim gören öğrenciler ile aynasız salonda eğitim gören öğrencileri karşılaştırmak için Wilcoxon Testi kullanılmıştır. Video analizlerinin ön test ve son test aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıkların anlamlı olup olmadığını tespit etmek için Mann Whitney-U Testi kullanılmıştır.

Aynalı ve aynasız salonda eğitim gören toplam 94 öğrenciye her ders bitiminde uygulanan Memnuniyet Anketi ölçeği analizi için verilen SPSS 18 paket programına girildikten sonra normallik varsayımını değerlendirmek için Shapiro Wilks Testi uygulanmış ve verilerin normal dağılım göstermediği anlaşılmıştır. Aynalı ve aynasız salonda eğitim alan öğrencilerin memnuniyet durumlarında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için Mann Whitney-U Testi kullanılmıştır.

3.4.2. Nitel Verilerin Analizi

İçerik analizi yöntemi temel amacı, elde edilen verilerin açıklanabilmesi için kavram ve ilişkilere ulaşabilmektir. Bu amaçla içerik analizi toplanan verilerin

kavramsallaştırılıp elde edilen kavramlara göre mantık çerçevesinde temaların saptanması, özetlenen ve yorumlanan görüşmelerin tüm gerçekliğiyle ortaya konması için kullanılmıştır. İçerik analizinin yapılışında izlenen dört yol vardır; 1. Verilerin kodlanması, 2. Temaları bulunması, 3. Kodların ve temaların düzenlenmesi ve 4. Bulguların tanımlanması ve yorumlanmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 259).

Çalışmanın nitel verilerinin analizinde içerik analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada görüşme sonucu elde edilen veriler, araştırmacı tarafından daha önceden belirlenen temalara göre özetlenmiş ve içerik analizine göre kodlar ve temalar belirlenmiştir.

4 gönüllü halk dansı eğitmeni ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen verileri kimliklerini açıklamadan sunabilmek ve karışıklığa neden olmaması adına kodlama yapılmıştır. Bunun için ilk görüştüğümüz halk dansı eğitmenine “G1” (gözlemci) ve görüşme sırasına göre “G2”, “G3”, “G4” şeklinde kodlar verilmiştir.

Görüşme yoluyla elde edilen verilerin ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır. Kaydedilen veriler düz yazı haline getirilerek alanında uzman 2 kişi ile incelenmiş alt temalar ve kodlar oluşturulmuştur.

Nitel çalışmalarda veri toplama aracı araştırmacının kendisidir. Bu nedenle araştırmacı çalışmasının geçerlilik ve güvenilirliğini sağlamak ve arttırmak için sorularını ve sorduğu sorulardan aldığı cevapların araştırmasının tatminliği açısından kontrollü olmalı ve gözlemcilerini araştırma konusu hakkında bilgilendirmelidir (Zerengök, 2016).

4. BULGULAR

Bu bölümde araştırma sonucu elde edilen bulgular verilmiş ve bu bulgulara dayalı yorumlar yapılmıştır. Elde edilen bulgular nicel ve nitel olmak üzere iki ana başlık altında toplanmıştır.

4.1. Nicel Bulgular

Bu kısımda araştırmaya katılan öğrencilere (dansçılara) aynalı ya da aynasız salonda almış oldukları eğitimden memnun olup olmadıklarını belirleyebilmek için çalışma sürecince her dersin sonunda uygulanan “Memnuniyet Anketi” sonuçları ile 16 hafta video ile kayıt altına alınan eğitimin sonucu elde edilen nicel bulgulara yer verilmiştir. Ayrıca bulgulara dayalı yorumlar yapılmıştır.

Çizelge2: Deney ve Kontrol Grupları Ön Test-Son Test Başarı (Performans) Puanlarına İlişkin Bulgular (Mann Whitney-U Testi)

		N	Ss.	S.O.	S.T.	z	p
Son Test Başarı	Deney (Aynalı)	49	2,08002	53,57	2625,00	-2,252	,024*
	Kontrol(Aynasız)	45	,50223	40,89	1840,00		
	Toplam	94					
		N	Ss.	S.O.	S.T.	z	p
Ön Test Başarı	Deney (Aynalı)	49	1,40968	48,69	2386,00	-,443	,658
	Kontrol (Aynasız)	45	,50223	46,20	2079,00		
	Toplam	94					

Çizelge1’e göre ikinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin aynalı salon ile aynasız salonda almış oldukları eğitimlerinin ön test başarı değerlendirme sonuçları anlamlı bir farklılık göstermemiştir ($Z=-443$; $p=,658>0,5$). İkinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin aynalı salon ile aynasız salonda almış oldukları eğitimlerinin son test başarı değerlendirme sonuçlarında anlamlı bir farklılık gözlemlenmiştir. Aynalı salonda eğitim alan deney gurubu öğrencilerinin aynasız salonda eğitim alan kontrol grubu öğrencilerine göre daha başarılı oldukları görülmektedir. ($Z=-2,252$; $p=,024<0,5$)

Çizelge3: 2.Sınıflar Deney ve Kontrol Grupları Ön Test-Son Test Başarı (Performans) Puanlarına İlişkin Bulgular (Wilcoxon Signed Testi)

			N	Ss.	S.O.	S.T.	z	p
Deney (Aynalı Salon)	Ön Test Başarı	Negatif Sıralar	7 ^a	1,25893	13,36	93,50	-2,296	,022 *
	Son Test Başarı	Pozitif Sıralar	20 ^b	1,54192	14,23	284,50		
		Eşit	0 ^c					
		Toplam	27					

			N	Ss.	S.O.	S.T.	z	p
Kontrol (Aynasız Salon)	Ön Test Başarı	Negatif Sıralar	21 ^a	,86173	11,00	231,00	-4,015	,000 *
	Son Test Başarı	Pozitif Sıralar	0 ^b	1,07085	,00	,00		
		Eşit	0 ^c					
		Toplam	21					

İkinci sınıflar aynalı salonda eğitim alan deney grubu öğrencilerinin ön test-son test başarı (performans) puanlarına bakıldığında anlamlı farklılık gözlemlenmiştir ($z=-2,296$; $p=,022<0,5$). Deney grubunun son test başarı puanlarının ön test başarı puanlarına göre arttığı görülmektedir. İkinci sınıflar aynasız salonda eğitim alan kontrol grubu öğrencilerinin ön test-son test başarı (performans) puanlarına bakıldığında ise negatif yönde anlamlı farklılık olduğu görülmüştür ($z=-4,015$; $p=,000<0,5$).

Çizelge4: 4.Sınıflar Deney ve Kontrol Grubu Ön Test-Son Test Başarı (Performan) Puanlarına İlişkin Bulgular (Wilcoxon Signed Testi)

		N	Ss.	S.O	S.T.	z	p	
Deney (Aynalı Salon)	Ön Test Başarı	5 ^a	,89410	6,40	32,00	-3,227	,001*	
	Son Test Başarı	Negatif Sıralar						
		Pozitif Sıralar	18 ^b	,88896	13,56	244,00		
		Eşit	1 ^c					
Toplam		24						
		N	Ss.	S.O.	S.T.	z	p	
Kontrol (Aynasız Salon)	Ön Test Başarı	3 ^a	1,57969	14,00	42,00	-2,555	,011*	
	Son Test Başarı	Negatif Sıralar						
		Pozitif Sıralar	18 ^b	1,32867	10,50	189,00		
		Eşit	1 ^c					
Toplam		22						

Dördüncü sınıf aynalı salonda eğitim alan deney grubu öğrencilerinin ön test-son test başarı değerlendirmelerinde anlamlı bir farklılık gözlemlenmiştir ($Z=-2,555$; $p=,011<0,5$). Deney grubu öğrencilerinin son test puanlarına bakıldığında ön test başarı puanlarına göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Dördüncü sınıf aynasız salonda eğitim alan kontrol grubu öğrencilerinin ön test-son test başarı değerlendirmelerinde ise puanlarının anlamlı derecede düştüğü görülmüştür. ($Z=-3,227$; $p,001<0,5$).

Çizelge 5: Erkek Öğrencilerin Başarı (Performans) Değerlerine İlişkin Bulguları (Mann Whitney-U Testi)

	Salon	N	Ss.	S.O.	S.T.	z	p	
Erkek	Ön Test	Deney (Aynalı)	19		19,55	371,50	-,239	,811
	Başarı	Kontrol(Aynasız)	20		20,43	408,50		
		Toplam	39	1,42308				
	Son Test	Deney (Aynalı)	19		20,74	394,00	-,394	,694
	Başarı	Kontrol(Aynasız)	20		19,30	386,00		
		Toplam	39	1,96140				

Elde edilen bulgulara göre erkek öğrencilerin aynalı-aynasız salondaki ön test-son test eğitimlerinin karşılaştırılmalarına bakıldığında anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir ($Z=-,239$; $p=,811$ ve $Z=-,394$; $p=,694>0,5$).

Çizelge 6: Kız Öğrencilerin Başarı (Performans) Değerlerine İlişkin Bulguları (Mann Whitney-U Testi)

	Salon	N	Ss.	S.O.	S.T.	z	p	
Kız	Ön Test	Deney(Aynalı)	30		28,97	869,00	-,490	,624
	Başarı	Kontrol(Aynasız)	25		26,84	671,00		
		Toplam	55	1,41000				
	Son test	Deney (Aynalı)	30		32,63	979,00	-2,351	,019*
	Başarı	Kontrol(Aynasız)	25		22,44	561,00		
		Toplam	55	2,17509				

Kız Öğrencilerin aynalı-aynasız salondaki ön test-son test eğitimlerinin karşılaştırılmasına bakıldığında anlamlı bir fark gözlemlenmiştir ($Z=-,490$; $p=,624$ ve $Z=-2,351$; $p=0,19<0,5$). Deney grubu kız öğrencilerinin son test başarı puanları ön test başarı puanlarının kontrol grubundaki kız öğrencilere göre arttığı görülmüştür.

Çizelge 7: Deney ve Kontrol Grupları Başarı (Performans) Puanlarının Cinsiyet Göre Karşılaştırılması (Mann Whitney-U Testi)

Salon	Cinsiyet	N	Ss.	S.O.	S.T.	z	p	
Deney (Aynalı)	Ön Test	Erkek	19		23,74	451,00	-,493	,622
	Başarı	– Kadın	30		25,80	774,00		
		Toplam	49	1,52280				
	Son Test	Erkek	19		22,97	436,50	-,791	,429
	Başarı	– Kadın	30		26,28	788,50		
		Toplam	49	1,50141				
Kontrol (Aynasız)	Ön Test	Erkek	20		23,85	477,00	-,388	,698
	Başarı	– Kadın	25		22,32	558,00		
		Toplam	45	1,28561				
	Son Test	Erkek	20		24,58	491,50	-,720	,472
	Başarı	– Kadın	25		21,74	543,50		
		Toplam	45	2,43324				

Çizelgedeki veriler incelendiğinde ikinci ve dördüncü sınıftaki öğrencilerinin cinsiyete göre aynalı-aynasız salondaki başarı (performans) puanlarında anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir ($p>0,5$).

Çizelge 8: Deney ve Kontrol Guruplarının Ön Test-Son Test Hareket Uyumu Başarı (Performans) Puanlarına İlişkin Bulguları (Wilcoxon Signed Testi)

Salon			N	Ss.	S.O.	S.T.	z	p
Deney (Aynalı)	Hareket Uyumu Ön Ort.	Negatif Sıralar	10 ^a	1,53417	24,36	925,50	-3,478	,001*
	Hareket Uyumu Son Ort.	Pozitif Sıralar	38 ^b	1,30010	25,05	250,50		
		Eşit	1 ^c					
		Toplam	49					
Kontrol (Aynasız)	Hareket Uyumu Ön Ort	Negatif Sıralar	26 ^a	1,20308	25,85	672,00	-2,409	,016*
	Hareket Uyumu Son Ort	Pozitif Sıralar	17 ^b	2,32477	16,12	274,00		
		Eşit	2 ^c					
		Toplam	45					

Deney grubu öğrencilerinin hareket uyumu ön test-son test değerlendirmelerinde anlamlı bir farklılık gözlemlenmiştir ($Z=-3,478$; $p=,001<0,5$). Deney gurubu öğrencilerinin aynalı salondaki son test başarı puanlarında anlamlı artış saptanmıştır. Kontrol grubu öğrencilerinin hareket uyumu ön test-son test değerlendirmelerinde ise anlamlı fark tespit edilmiştir ($Z=-2,409$; $p=,016<0,5$). Aynasız salonda eğitim alan öğrencilerin hareket uyumu başarı puanlarında düşüş görülmüştür.

Çizelge 9: Deney ve Kontrol Guruplarının Ön Test-Son Test Denge Bozukluğu Başarı (Performans) Puanları (Wilcoxon Signed Testi)

Salon			N	Ss.	S.O.	S.T.	z	p
Deney (Aynalı)	Denge Bozukluğu Ön Ort	Negatif Sıralar	12 ^a	1,20645	17,71	212,50	-3,327	,001*
	Denge Bozukluğu Son Ort	Pozitif Sıralar	32 ^b	1,50866	24,30	777,50		
		Eşit	5 ^c					
		Toplam	49					
Kontrol (Aynasız)	Denge Bozukluğu Ön Ort	Negatif Sıralar	22 ^a	1,45715	27,27	600,00	-1,863	,063
	Denge Bozukluğu Son Ort	Pozitif Sıralar	20 ^b	2,42963	15,15	303,00		
		Eşit	3 ^c					
		Toplam	45					

Yukarıda ki çizelge incelendiğinde deney grubu öğrencilerinin denge bozukluğu ön test-son test değerlendirmelerinde anlamlı bir farklılık gözlemlenmiştir ($Z=-3,327$; $p=,001<0,5$). Aynalı salonda eğitim alan öğrencilerinin son testte denge bozukluğu puanlarının arttığı tespit edilmiştir. Aynasız salonda eğitim alan kontrol grubu öğrencilerinin ise denge bozukluğu ön test-son test puanlarında anlamlı fark görülmemiştir ($p>0,5$).

Çizelge 10: Deney ve Kontrol Guruplarının Ön Test-Son Test Şaşırma Durumlarının Başarı (Performans) Puanları (Wilcoxon Signed Testi)

Salon			N	Ss.	S.O.	S.T.	z	p
Deney (Aynalı)	Şaşırma Ön Ort	Negatif Sıralar	13 ^a	1,42298	18,04	234,50	-2,723	,006*
	Şaşırma Son Ort	Pozitif Sıralar	29 ^b	1,58498	23,05	668,50		
		Eşit	7 ^c					
		Toplam	49					
Kontrol (Aynasız)	Şaşırma Ön Ort	Negatif Sıralar	24 ^a	1,37902	25,69	616,50	-2,778	,005*
	Şaşırma Son Ort	Pozitif Sıralar	16 ^b	2,55257	12,72	203,50		
		Eşit	5 ^c					
		Toplam	45					

Çizelge 10 incelendiğinde, deney grubunu oluşturan öğrencilerin şaşırma durumları ön test-son test başarı puanlarına bakıldığında anlamlı fark gözlemlenmiştir ($Z=-2,723$; $p=,006<0,5$). Aynalı salonda eğitim alan öğrencilerinin şaşırma durumları son test puanlarında artış olduğu görülmektedir. Aynasız salondaki eğitimde de şaşırma durumu ön test-son test değerlendirmelerinde anlamlı bir fark gözlemlenmiştir ($Z=-2,778$; $p=,005<0,5$). Kontrol grubu öğrencilerinin ön test başarı değerlendirmelerine göre son testte düşüş olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge11: Deney ve Kontrol Guruplarının Ön Test-Son Test Ritim Duygusu Başarı (Performans) Puanlarına İlişkin Bulguları (Wilcoxon Signed Testi)

Salon			N	Ss.	S.O.	S.T.	z	p
Deney (Aynalı)	Ritim Duygusu Ön Ort	Negatif Sıralar	10 ^a	4,27033	19,70	197,00	-3,492	,000*
	Ritim Duygusu Son Ort	Pozitif Sıralar	34 ^b	1,45983	23,32	793,00		
		Eşit	5 ^c					
		Toplam	49					
Kontrol (Aynasız)	Ritim Duygusu Ön Ort	Negatif Sıralar	26 ^a	1,26979	28,19	733,00	-2,782	,005*
	Ritim Duygusu Son Ort	Pozitif Sıralar	18 ^b	2,48633	14,28	257,00		
		Eşit	1 ^c					
		Toplam	45					

Verilere göre deney grubu öğrencilerinin ritim duygusu ön test-son test değerlendirmelerinde anlamlı farklılık gözlemlenmiştir ($Z=-3,492$; $p=,000<0,5$). Aynalı salonda eğitim alan öğrencilerin son test başarı puanları arttığı gözlemlenmiştir. Kontrol grubu öğrencilerinin ritim duygusu ön test-son test değerlendirmesinde ise anlamlı fark tespit edilmiştir ($Z=-2,782$; $p=,005<0,5$). Aynasız salonda eğitim alan öğrencilerin son test başarı puanlarında düşüş olduğu görülmüştür.

Çizelge12: Memnuniyet Anketi sonuçları (Mann-Whitney-U Testi)

	Salon	N	Ss.	S.T.	S.O.	z	p
1.Hafta	Deney (Aynalı)	48		51,04	2450,00		
Ort.	Kontrol(Aynasız)	42		39,17	1645,00		
	Toplam	90	,60795			-2,182	,029*
2.Hafta	Deney (Aynalı)	49		48,12	2358,00		
Ort.	Kontrol(Aynasız)	42		43,52	1828,00		
	Total	91	,52546			-,856	,392
3.Hafta	Deney (Aynalı)	49		48,65	2384,00		
Ort.	Kontrol(Aynasız)	42		42,90	1802,00		
	Toplam	91	,64984			-1,092	,275
4.Hafta	Deney (Aynalı)	42		37,61	1579,50		
Ort.	Kontrol(Aynasız)	41		46,50	1906,50		
	Toplam	83	,52400			-1,832	,067
5.Hafta	Deney (Aynalı)	49		55,59	2724,00		
Ort.	Kontrol(Aynasız)	42		34,81	1462,00		
	Toplam	91	,61840			-3,796	,000*
6.Hafta	Deney (Aynalı)	47		46,94	2206,00		
Ort.	Kontrol(Aynasız)	41		41,71	1710,00		
	Toplam	88	,56045			-,982	,326
7.Hafta	Deney (Aynalı)	49		48,40	2371,50		
Ort.	Kontrol(Aynasız)	42		43,20	1814,50		
	Toplam	91	,64224			-,985	,324
8.Hafta	Deney (Aynalı)	49		44,24	2168,00		
Ort.	Kontrol(Aynasız)	42		48,05	2018,00		
	Toplam	91	,47514			-,730	,465

Çizelge12’da 8 hafta boyunca her ders sonrası aynalı ve aynasız salonda eğitim almış öğrencilere uygulanan memnuniyet anketi sonuçlarına göre birinci hafta ve beşinci hafta anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,5$).

4.2. Nitel Bulgular

Bu kısımda her ders sonrası eğitmen ile yapılan görüşler, araştırmacının gözlemleri ve video analizinde yardımcı olan halk dansları antrenörlerinin görüşleri işlenmiş olup tablolarda frekanslar verilmiştir. Her tablonun altına tablo yorumu yapılarak örnek ifadelere yer verilmiştir.

Çizelge13: İkinci Sınıflarda Figürler Öğretilirken Ayna Koşulunun Motivasyona Etkileri ve Katkıları Verilen Yanıtların Dağılımı

Motivasyon			
Temalar	f	Temalar	f
Aynalı Salon		Aynasız Salon	
Motiveyi artırır	5	Motiveyi azaltır	5
Öğrenmeyi kolaylaştırır	4	Öğrenmeyi güçleştirir	4
Hatasını kolayca fark etmesini ve hemen düzeltilmesini sağlar	5	Hata yaptığını fark etmez ve Düzeltmez	3
Demotive unsurudur	1	Birlik beraberliği bozar	5
Toplam Görüş: (N:5)	15	Toplam Görüş: (N:5)	17

Araştırmada yer alan eğitmen ve gözlemcilerle 2.sınıflarda dans eğitiminde figürler öğretilirken ortamın aynalı ve aynasız olması durumu dansçıların motivasyonlarına olumlu ya da olumsuz bir katkı sağlama durumu sorulduğunda aynalı salonda eğitim almanın çoğunluğun motiveyi arttırdığı, öğrenmeyi kolaylaştırdığı, hata yaptığını fark eden öğrencinin anında geri bildirim alması ile hatasını hemen telafi etmesini sağladığı ve demotive unsuru da olabileceği, aynasız salonda eğitim almanın motiveyi azalttığı, öğrenmeyi güçleştirdiği, hata yapmadığını düşünerek yanlış fark etmeden devam ettiği, birlik beraberlik olmaksızın grup bilincinden uzak oldukları gibi olguların olduğu görüldü. Araştırmada yer alan eğitmen ve gözlemcilerle ait görüşler aşağıdaki gibidir:

Eğitmen: *“Bu sınıf ekip ruhunu kapmaya, kol- ayak ve göz koordinasyonunu kurmaya başladı. Yanındaki arkadaşının çizgisini düzeltmeye ve yine ayna yardımıyla kol-ayak hareketlerini pekiştirmeye başladıklarını gördüm. Aynaya iyice alışan çocukların benim hareketlerimi daha iyi takip ederek; hem hareketi doğru yapmaya hem de benimle göz teması kurmaya gayret göstermeleri belirgin bir şekilde görülüyordu.”*

G1: “2.sınıf aynalı salondaki öğrenciler daha rahat. Hareketi yaparken kendilerini aynadan gördükleri için daha motive bir durumdadır. Hatalarını takip edip düzeltmeleri açısından da ayna bir motive unsuru olmuş diyebilirim.”

G2: “Ayna, öğretmenin dersini kolaylaştıran bir unsurdur. Öğrenci diğer arkadaşlarıyla kendini karşılaştırabilir ve hızlı ya da yavaş durumunda hatalarını düzeltebilir. Bu da ritmi kolaylaştırıcı bir unsurdur. Ama yandan kendini görünce ritmi dinlemeye başlar. Ayna, hem motive hem demotive bir unsur olabilir. Kötü yapıyorsa yapmadığını fark ettiğinde iyice yapamamaya başlayabilir ama birlik beraberliği yakalarsa da daha keyifli bir ders yapmaya başlayabilir.”

G3: “2.sınıf aynalı salonda aynadan kaynaklı bir motive olmuşluk söz konusu. Aynalı verilen eğitimde öğrenme yetkisi daha kolaylaştırmıştır, denilebilir. Birbirlerini izleyerek uyum sağlayabilmişler. Birlikler. Kaçırılan figürde aynaya bakarak figürü toparlamışlar. Derse, birbirlerine ve hocaya motiveler.”

G4: “Öncelikle bir halk oyuncu olarak direk söyleyebilirim ki ayna dans eğitiminde neredeyse başrol oynayabilir. İzlediğim kadarıyla da bu minikler aynayla dans edebilme yetisine sahip olmuşlar ve gayet motive durumdadır. Ayna hatalarını anında düzeltebilme imkanı sağlar ve motivasyonu artırır.”

Eğitmen: “Şu anda gösterdiğim hareketi yapamama ve bir çekingenlik içerisindedir. Hareketi önlerinde yapmam çocukları müthiş rahatlatıyor. Fakat sağ ve sol yön kavramlarını inanılmaz karıştırıyorlar. Yeni figürü artık biraz da olsa oturtmuş olmaları gerekiyor. Fakat hiçbir ilerleme yok. Bu durum benim hem sabrımı zorluyor hem de isteğimi azaltıyor. Bu sınıfta bu son figür için sadece bir dersliğine aynalı salona götürmeyi düşünmüyor değilim... Çünkü aynada yaptıkları hareketi takip edebilmelerini ve yanlışlarını görmelerini çok istiyorum. Bu sınıfta bazı şeyleri hala oturtamamanın verdiği bir zorluk var üzerimde acaba bende mi bir şey var diye düşünmüyor değilim. İnanılmaz dağınıklar, aynı anda çalışma yok. Hareketleri öğrendiler fakat grup olduklarını ve aynı anda yapmak zorunda olduklarını henüz kavrayamamış gibiler...”

G1: “2.sınıf aynasız salondaki öğrenciler motive değiller ve kesinlikle harekete ya da o ana adapte olmuş şekilde hareketleri yanlış yapmıyorlar. Aynı anda da yapmıyorlar. Ne birbirlerine ne eğitime motive olmuşlar. Hepsi ayrı telden oynuyor.”

G2: “Hiç motive değiller. Hareketi yaparken görmedikleri için de hepsi yaptığını düşünüyor ama figür tüm sınıfta yanlış yapılıyor. Diğer sınıfa göre kesinlikle motive değiller.”

G3: “2.aynasız salonda birlik beraberlik, hiza, motivasyon neredeyse yok. Aynasız olmanın dezavantajında kalmışlar. El, kol, ayak uyumu koordinasyon yok. Ritim duyguları kötü bir durumda çünkü ne yaptıklarını göremiyorlar. Çocuklar nereye

bakıp doğru yapacağını bilememiş. Eğitimci figürü gösterdiği halde aynasız olmanın avantajlı yanını yakalayamamışlar. Yani direk eğitmenin ayaklarına odaklanamamışlar yanlış yapmamak içinde panik olmuşlar. Hatalarını göremedikleri içinde hep doğru yaptıklarını sanmışlar ve dolayısıyla da motive değiller. “

G4: “Ayna bazen motive unsuru bazen de motiveyi zedeleyen bir unsur olabilir. Bu yaş gurubunda aynanın motiveyi etkilemesi normal karşılanabilir diye düşünüyorum. Burada tam tersi bir durum söz konusu olmuş. Aynasız salon direk eğitmeni takip edebilecek bir avantaja sahipken maalesef bunu başaramamış ve duruma, eğitmene, birbirlerine motive olamamışlar.”

Çizelge14: Dördüncü Sınıflarda Figürler Öğretilirken Ayna Koşulunun Motivasyona Etkileri ve Katkıları Verilen Yanıtların Dağılımı

Motivasyona Etki			
Temalar	f	Temalar	f
Aynalı Salon		Aynasız Salon	
Motivasyonu dağıtmış	3	Motivasyonu arttırmış	4
Öğrenmeyi kolaylaştırmış	3	Öğrenmeyi etkilememiş	4
Eğitmene ve birbirlerine uyumu arttırmış	1	Eğitmene ve birbirlerine uyumu arttırmış	4
		Performansı arttırmış	4
Toplam Görüş: (N:5)	7	Toplam Görüş: (N:5)	16

Araştırmada yer alan eğitimci ve gözlemcilerle 2.sınıflarda dans eğitiminde figürler öğretilirken ortamın aynalı ve aynasız olması durumu dansçıların motivasyonlarına olumlu ya da olumsuz bir katkı sağlama durumu sorulduğunda aynalı salonda eğitim almanın motivasyonun dağılmış olduğunu ama öğrenmenin bu durumdan etkilenmediğini, performansı azalttığını, eğitmene ve birbirlerine uyumda çok da geriliğin söz konusu olmadığı; aynasız salonda eğitim almanın motivasyonu arttırmış olduğu öğrenme güçlüğüne yaşanmadığı performanslarında artış görüldüğü ve eğitimci ile birbirlerine uyumlu oldukları olguları görüldü. Araştırma da yer alan eğitimci ve gözlemcilerle ait görüşler aşağıdaki gibidir:

G1: “Gözlemleyebildiğim kadarıyla 4.sınıflarda motive, aynasız salonda daha yüksekti. Belki de aynanın olmayışından kaynaklı eksik avantaja dönüştüğünden böyle gelmiş olabilir. Çünkü bu yaş gurubunda ayna motiveyi yükseltende olabilir alçaltan da. Aynalı sınıf avantajını değerlendirememiş.”

G2: “4.sınıf aynalı salon motive bir sınıf hocayla aynı anda eş zamanlı devam etmişler. Figürler yumuşak. Aynanın etkisiyle hocayla aynı anda yapabiliyorlar. Sıraları düzenli. Öğrenme hızlı gerçekleşmiş.”

G3: “4.sınıf aynalı salonda ‘ayna’ motivasyonu dağıtan bir unsur olsa da öğrenmelerini etkilememiş. Yaramazlıklarına rağmen kolayca öğrenmişler. Fakat hocanın fazladan komut vermesine kızmasına sebep olmuşlar. Derse tam motive olamamışlar.”

G4: “4.sınıf aynalı salondaki eğitimde hem avantaj hem de dezavantajını yaşamış olduklarını düşünüyorum. Tam anlamıyla motive değiller fakat öğrenme de geri kalmamışlar. Sadece daha fazla ilerleyebilirlerdi aynayı değerli kullanamamışlar.”

G2: “4.sınıf aynasız salonda motive ve hiza düzenli. Muhtemelen sınıf öğretmeninden kaynaklı bir disiplin gruba yansımış. Sınıf hiza ve sıraya dikkat ediyor daha önce bu konuda eğitilmiş buda çalışma yansımış. Çalışmanın verimli geçmesine yardımcı olmuş. Aynasız bir ortamda motive bir şekilde ne öğrenmeden ne de performanstan geride kalmışlar.”

G3: “4.Sınıf aynasız salondaki öğrenciler aynanın olmayışının dezavantajından etkilenmemişler. Gayet motive biribirlerine, figüre ve eğitime. Eğitmenle uyumlular. Aynasız bir salon fakat neredeyse diğer sınıftan daha başarılı ve uslular.”

G4: “Bu sınıf aynanın olmayışının dezavantajını yaşamamış. İlginç bir şekilde kimi, nereye takip edebileceğini bilmişler. Ekstra bir çaba gayret söz konusu ancak diğer sınıftan geride de kalmamışlar. Eğitime biribirlerine ve harekete hakim ve birlikler.”

Çizelge15: İkinci Sınıflarda Figürler Öğretilirken Ayna Koşulunun Dikkat ve Konsantrasyona Etkileri Verilen Yanıtların Dağılımı

Dikkat ve Konsantrasyona Etki			
Temalar	f	Temalar	f
Aynalı Salon		Aynasız Salon	
Dikkati arttırır	5	Dikkati azaltır	5
Hataya dikkati arttırır	1	Hataya dikkati azaltmış	4
Hizalarına ve birbirlerine uyumu arttırmış	5	Hiza ve birbirlerine uyumu azaltmış	3
Birbirlerine konsantre olmaları ritim duygularını arttırmış	5	Birbirlerine konsantre olamamaları ritim duygularını azaltmış	3
Toplam görüş: (N:5)	16	Toplam görüş: (N:5)	15

Araştırmada yer alan eğitimci ve gözlemcilerle 2.sınıflarda dans eğitiminde figürler öğretilirken ortamın aynalı ve aynasız olması durumu dansçıların dikkat ve

konsantrasyona olumlu ya da olumsuz bir etkisi aynalı salonda eğitim almanın dikkatini arttırdığı, birbirlerine konsantre olmalarının ritim duygularını geliştirdiğini, hiza, çizgi durumları ve birbirleriyle uyumlu bir şekilde figürü yaptıkları; aynasız salonda eğitim almanın dikkatlerini azalttığını, birbirlerine konsantre olamadıkları için ritim duygularının gelişmediğini, hiza ve birbirlerine uyumun neredeyse hiç olmadığı olguları görmüştür. Araştırma da yer alan eğitmen ve gözlemcilere ait görüşler aşağıdaki gibidir:

Eğitmen: *“Aynanın yardımıyla birbirlerine ve bana uyum sağlamaya çalışmaktalar. Aynada kendilerini daha iyi takip edip kendi yanlışlarının farkına varabiliyorlar. Aynaya bakarak yanlış yaptıkları hareketlerini düzeltebiliyorlar bu da aynanın bir avantajı. Bu sınıfla göz temasını aynadan kurduğum için sürekli arkamı dönüp bakmak zorunda kalmamak; hem gözlerimi hem bedenimi hatta bazen de beynimi yormamış oluyor.”*

G1: *“Aynalı 2.sınıf hem daha dikkati hem de daha konsantre içindeler özellikle birbirleriyle. Bence bu kadar dikkatli olmalarının sebebi aynadan kendilerini görmeleri ve eğitmenin de onları gördüğünün farkında olmalarıdır.”*

G2: *“Öğrenciler gayet konsantre idi. Komut alıyorlar. Ritim duyguları sayılarla gelişmiş. Ders eğitmeni aynı ritimlerle saydığı için dikkat gayet yüksek. Ayna dikkatlerini bozmamış. Aksine daha dikkatli olmalarını sağlamış.”*

G3: *“2.sınıflarda ayna olumlu etkilemiş. Dikkatlerini, ayna sayesinde hem kendilerine hem de eğitmene verebilmişler. Ritim ile birlikte birbirlerini aynadan izlemeleri çok güzel çünkü her çocuk için hem aynadan kendini izlemek hem de ritmi tutturmak zordur. Bu sınıf buna gayet konsantre ve dikkatliydi. Hizalı ve konsantrelerdi.”*

G4: *“2.sınıf aynalı salonda aynaya, eğitmene ve birbirlerine dikkat oldukça yüksekti. Ayna bu yaş gurubunda dikkati hemen dağıtabilir ve toparlamaları da zaman alabilir. Fakat bu sınıf gayet konsantre, hizalı ve figür odaklıydılar.”*

Eğitmen: *“Ayna olmadığı için çocuklar öndeki arkadaşlarının ayaklarını takip etmeye çalışıyor ve öndeki yanlış yaparsa bakan da olumsuz etkiliyor. El ayak ve göz koordinasyonu sağlamada güçlük çekiyorum ve hareketleri birbirine bağlama da zorlandım. Bu salonda dikkat dağınıklığı hiza alma, sağ ve sol yön kavramı, el ayak uyumu çok fazla ve çok sıkıntılı. Aynı yapabilme bir uyum bu sınıf için söz konusu değil.”*

G:1 *“2.sınıf aynasız salonda dikkat belki olabilir ama konsantre değiller. Bu sınıf aynanın olmayışının dezavantajını yaşamış. Hiç ilerleyememiş ilk ders ya da son*

ders arasında ters orantı var. İlk ders son derse göre daha iyilermiş gibi. Öğrenilen son figürü bu sınıfta neredeyse doğru yapan yok denecek kadar az.”

G2: “2.sınıf aynasız salonda hepsi birbirinden farklı hataya endekli olmuş durumdadır. Konsantrasyon yok dikkat yok. Öğrenci yaptığının doğru olduğunu düşündüğü için ona konsantrasyon olmuş bir durumda. Hatasının farkında bile değil. Birlik beraberlik neredeyse yok. Aslında komut alıyorlar ama başlangıç sonrası; görme şansları olmadığı için birlik beraberlik sağlayamıyorlar ve burada da dikkat dağılıyor. Çünkü hepsi doğru yaptığını sanarak hareketi kendilerinden emin bir şekilde yapıyorlar.”

G3: “Aynalı salona nazaran dikkatsizlikleri daha üst seviyede denebilir. Hareketleri yaparken kendilerini görmedikleri için eğitime bakıp yapmaya çalışmalarını ritim eksikliğine ve ritim kaçırmalarına sebep olmuş. Görünüşe bakınca teorikte konsantrasyon eksikliği var çünkü bu çocuklar doğru yaptıklarını düşünüyor zaten.”

G4: “Aslında aynanın olmayışı daha dikkatli ve derse konsantrasyon olmalarını zorunlu kılması gerekir. Fakat maalesef aşırı dikkatli odaklı olsalar da tamamen dikkatsizler. Hepsi hareketi birbirinden ve hareketin özünden apayrı bir şekilde yapıyor.”

Çizelge16: Dördüncü Sınıflarda Figürler Öğretilirken Ayna Koşulunun Dikkat ve Konsantrasyona Etkileri Verilen Yanıtların Dağılımı

Dikkat ve Konsantrasyona Etki			
Temalar	f	Temalar	f
Aynalı Salon		Aynasız Salon	
Dikkati dağıtmış	5	Dikkati arttırmış	5
Çabuk dağılmaya, geç toparlanmaya neden olmuş	3	Hiza ve birbirlerine uyuma konsantrasyonu arttırmış	2
Hareketin özünü bozmamış	1	Tüm dikkatleri eğitmeye	3
Öğrenmeyi etkilememiş	3	Öğrenmeyi geciktirmemiş	5
Toplam Görüş:(N:5)	13	Toplam Görüş:(N:5)	15

Araştırmada yer alan öğretmen ve gözlemcilerle 2.sınıflarda dans eğitiminde figürler öğretilirken ortamın aynalı ve aynasız olması durumu dansçıların dikkat ve konsantrasyona olumlu ya da olumsuz etkisi aynalı salonda eğitim almanın dikkat ve konsantrasyonu azalttığını, çabuk dağılmalarına ve geç dağılmalarına neden olmuş, hareketin özünü bozmadan ve en doğru en yumuşak bir şekilde yapmalarına olanak sağladığını ve dikkat eksiklikleri olsa da bu durumun öğrenmeyi etkilemediği olguları ile; aynasız salonda eğitim almanın dikkat ve konsantrasyonu etkilemediği, aksine tüm dikkatlerini eğitime, ayaklarına ve komutlarına vermelerine neden olduğunu, hiza ve birbirlerine gayet uyumlu olduklarını ve öğrenmenin

gecikmediğini ifade etmişlerdir. Araştırma da yer alan eğitmen ve gözlemcilerle ait görüşler aşağıdaki gibidir:

Eğitmen: *“Ayna çocukların dikkatlerini biraz dağıttı. Fakat aynalı salondaki çabuk öğrenme aynasız salona göre daha etkili olmaya devam ediyor. Aynalı salonda tek dezavantajımız aynadan kendilerini ve beni görmeleri konsantrelerinin hemen dağılmasına sebep oluyor. Hiza kontrolleri sıfır. Evet direk aynadan takip ediyorlar fakat direk kendilerine doğru adım attıkları için yanlarındaki ya da arkalarındaki arkadaşları nerede, hiza nerede kaldı bunu ayarlayamıyorlar. Dolayısıyla yamuk bir çizgi görüntüsü ortaya çıkıyor.”*

G1: *“Aynalı salon da eğitmen sürekli uyarıda bulunuyor dikkat ve konsantre için. Dikkatsiz ve çabuk dağılıyorlar. Toparlanmaları ise eğitmeni çıldırtma seviyesinde.”*

G2: *“4.Sınıf aynalı salonda dikkat konsantrasyon da hafif bir dağılma söz konusu fakat bu öğrenme ya da performanslarını olumsuz etkileyememiş. Hatta özellikle kız öğrenciler aynadan birbirlerine de odaklanmış durumda. Diğer sınıfa göre daha yumuşak ve yöresel yapıyorlar. Hareketi doğru yapabilmeye diğer sınıfa göre daha iyiler. Hareketin özünü bozmamışlar.”*

G3: *“4.sınıf aynalı salonda yaşı 2.sınıfa sınıfa göre büyük olmasından dolayı aynı anda hem oynayıp hem de başka şeylerle ilgilenmeye çalışmaları dikkat eksikliğini meydana çıkarmış. Aynadan kendilerini görmeleri figürleri öğrenme ve aynı anda yapmalarına bir avantaj sağlasa da dikkat ve konsantre de çabuk dağılmalarına ve geç toparlanmalarına neden olmuştur.”*

G4: *“4.Sınıf Aynalı Salonda dikkat var konsantre de var ama ayna var olanı çabuk dağıtmalarına neden olmuş. Tam anlamıyla eğitmene derse ve birbirlerine dikkatli ve konsantre değiller. Dağılmaya çabuk meyilliler.”*

Eğitmen: *“Aynasız salonda olmanın dezavantajını yaşıyoruz ama bazen de bu eksik durumun avantajını yaşıyoruz diye düşünüyorum. Ayna onların hem dikkatini çabuk dağıtmakta hem de hizalarını bozmakta. Aynasız salona hâkimiyetimi daha fazla gösterdiğimi düşünüyorum. Hiza almada ve birbirlerini takip etmede, hareketi aynı anda yapabilme dikkatleri oldukça başarılı.”*

G1: *“4.sınıf aynasız salondaki eğitimde dikkat daha fazla diyebilirim. Bütün dikkatlerini eğitmenin ayaklarına ve komutlarına vermiş durumdadır.”*

G2: *“4.sınıf aynasız salonda dikkat konsantre algıları çok açık. Aynasız bir salonda olmanın dezavantajını yaşamamışlar sınıf öğretmeninden kaynaklı disiplinli yetenekli bir sınıf da denebilir.”*

G3: *“4.sınıflarda aynasız olmak dikkatlerini ve konsantrelerini asla etkilememiş. Eğitmeni çok dikkatli izlemişler ve buda daha az figür yanlına neden olmuş.”*

G4: “Aynasız bir salonda olmanın dezavantajını yaşamamış ve tüm dikkatlerini eğitmenin gösterdiği figüre vermişler. Çabuk dağılmamış, dağılsalar bile hemen toparlayabilmişler.”

Çizelge17: İkinci ve Dördüncü Sınıflarda Figürler Öğretilirken Ayna Koşulunun Yaş Düzeyine Etkisi Verilen Yanıtların Dağılımı

Aynaların Yaş Düzeyine Etkisi			
Temalar	f	Temalar	f
2.Sınıflar		4.Sınıflar	
Ayna avantaj	5	Ayna dezavantaj	4
Eğitmen sınıfa hakim olabilmiş	3	Eğitmen sınıfa hakim olamamış	3
Ayna dikkati arttırmış	5	Ayna dikkati dağıtmış	4
Ayna öğrenmeyi hızlandırmış	5	Ayna öğrenmeyi kolaylaştırmış	5
Ayna birlik beraberliği arttırmış	5	Ayna hizayı bozmuş	4
Performanslarını etkilememiş	4	Performanslarını azaltmış	4
Toplam Görüş:(N:5)	27	Toplam Görüş:(N:5)	24

Araştırmada yer alan eğitmen ve gözlemciler 2.sınıflarda dans eğitiminde figürler öğretilirken ortamın aynalı olması durumunun Yaş Düzeyi etkisi sorulduğunda; Aynanın 2.sınıflar için bir avantaj olduğu, dikkati arttırdığı, öğrenmeyi hızlandırdığı, grup bilinciyle hareket ettiklerini ve dolayısıyla birlik beraberliğin sağlanmış olduğunu, performanslarını olumsuz bir yönde etkilemediğini ve eğitmenin küçük yaş grubu olmasına rağmen sınıfa hakim olmakta gayet başarılı olduğu olgusu ile; 4.sınıflarda aynanın bir dezavantaj unsuru olması, eğitmenin sınıfa hakim olmada zorluk çektiğini ve ekstra performans sergilemesine neden olduğunu, dikkatini dağıttığını, hizayı bozduğunu, performansı azalttığını ancak öğrenmeyi kolaylaştıran bir unsur olduğunu ifade etmişlerdir. Araştırmada yer alan eğitmen ve gözlemciler ait görüşler aşağıdaki gibidir:

Eğitmen: “4.sınıfta bir hareketi 5 kez gösteriyorsam 2.sınıfta 10 kez gösteriyorum. Aynalı ya da aynasız olması da durumu ekstra etkiliyor. Yıllardır özellikle küçük yaş grubuna (ilkokul 1.ve 2.sınıf) halk dansları eğitmenliği yaptığım için bu çalışmayı ilk duyduğumda hiç tereddüt etmeden aynalı salonun daha başarılı olabileceğini söylemiştim. Yalnız bunu söylerken hareketleri öğrenme ve kavrama için söylemiştim. Çünkü aynanın avantajı olduğu kadar dezavantajı da vardır. Mesela; konsantrasyonlarının çabucak dağıldığına birlikte tanıklık etmiştik. 4.sınıflarda aynanın dezavantajına takılmıştık 2.sınıflarda ise avantaj. Çünkü 4.sınıflarda aynanın faydasını figürü öğrenmede alırken, aynasız salonda öğrenme geriden gelse de çaba ve performans ile diğer sınıfla durumlarını dengeliyorlardı. Oysa

2.sınıflarda aynalı salonda bugün 2.dersimizi yapıyor olmamıza rağmen beni inanılmaz derecede yordular. Ama gerçeğe bakarsak bu yaş gurubu aynalı salonda öğrenme ve performansta aynalı 4.sınıfları geçtiler diye düşünüyorum. Fakat aynı şey aynasız 2.sınıf için geçerli değil. Çünkü ayna olmadığı için beni takip etmek zorundalar. Bu da onların hareketi göremeyeceğim yapamayacağım kaygı ve endişesiyle geride kalmalarına, geç öğrenmelerine ve ekstra çabalamalarına neden oluyor. Fakat bu çocuklar küçük yaş grubu olmalarına rağmen aynalı salonda çalışmaya adapte oldular ve 4. Aynalı sınıfın yaşamış oldukları dezavantajı asla yaşamadılar.”

G1: “4.sınıflar; 2.sınıflara göre biraz daha büyük oldukları için aynasız salonda 2.sınıflara göre daha iyiler. Aynadan kendilerini görmemeleri dikkatlerini neredeyse hiç bozmamış, hizalarını etkilememiş, kendilerine hakim olabilmişler. Fakat aynalı salonda eğitim alan 4.sınıflar için aynı cümleleri kurmak biraz zor çünkü eğitmen sınıfa hakim olabilmek adına sürekli ses tonunu yükseltmek ve bağırarak zorunda kalmış. Ve diğer açıdan bakacak olursak eğer; ters bir durum var ayna 2.sınıflara avantaj olmuş 4.sınıflara ise dezavantaj. Öğrenme açısından gerilikler söz konusu olabilir fakat performans olarak aynasız salonda gerek eğitmen gerekse çocuklar daha fazla performans harcar.”

G2: “Küçük yaş gurubunda ayna çocukları dağıtabilir ama bu sınıfta bu söz konusu olmamış. Aynaların yaş gurubu büyüdükçe etkisi artar. Yaş gurubu büyüyen gruplarda aynanın etkisi tüm gruba yayılır. Yaş düzeyi ufaldıkça bireyselleşir. Geniş bir görüş açısından da etkilidir. Figürün orijinalliği açısından aynalı 4.sınıf önde ama 2.sınıflar içinde figür kalıpları ve beraber hareketinde daha iyiler.”

G3: “Çok enteresandır ki yaş büyüdükçe aynanın etkisinin artması lazım. Burada görülen 2.sınıflar aynanın avantajını 4.sınıflara göre daha iyi değerlendirmiş. Ve aynasız sınıflara göre öğrenme de performansta daha öndeler. Fakat 4.sınıflarda aynasız sınıf aynalı sınıftan performans olarak öne geçmiş. Aynalı 4.sınıflar ise öğrenmede önde olmalarına rağmen avantajı çok iyi değerlendirememişler bence.”

G4: “Teoride ya da uygulama da bilinenin bir aksi sav söz konusu bu video analizlerinde. Ters orantı söz konusu da denebilir. 4.sınıf aynalı salon ile 2.sınıf aynalı salona bakılırsa yaş gurubu arttıkça aynanın farkındalığının artması gerekmektedir. Burada 2.sınıflar öğrenme ve performansta 4.sınıflardan daha başarılılar. Fakat 4.sınıf ve 2.sınıf aynasız salondaki eğitimlere bakarsak da 4.sınıflar aynanın olmayışının dezavantajında olamamış aksine eğitmen arkasını dönse de dağılmamışlar. Yani şunu belirtebilirim ki aynaların yaş düzeyine düz yada tez orantılı etkisi her daim vardır.”

Çizelge18: İkinci Sınıflarda Figürler Öğretilirken Ayna Koşulunun Genel Uyarılmışlık ve Kaygı Düzeyine Etkisi Verilen Yanıtların Dağılımı

Genel Uyarılmışlık ve Kaygı Düzeyine Etki			
Temalar	f	Temalar	f
Aynalı Salon		Aynasız Salon	
Genel uyarılmışlık düzeyini arttırmış	5	Genel uyarılmışlık düzeyini azaltmış	5
Kaygı düzeyini (olumlu) arttırmış	5	Kaygı düzeyini (Olumsuz) azaltmış	5
Bilincin açık tutulmasını sağlamış	5	Uyaranın olmayışı hatayı arttırmış	5
Toplam Görüş: (N:5)	15	Toplam Görüş: (N:5)	15

Araştırmada yer alan öğretmen ve gözlemcilerle 2.sınıflarda dans eğitiminde figürler öğretilirken ortamın aynalı ve aynasız olması durumu dansçıların genel uyarılmış ve kaygı düzeylerine olumlu ya da olumsuz bir etkisinin var olup olmadığı sorulduğunda; aynalı salonda yapılan eğitimlerde aynanın bir uyaran olarak genel uyarılmış düzeylerini arttırdığı ve her an yapacağı hatanın aynadan görülebileceği endişesiyle kaygı düzeylerinin olumlu olarak yüksek oldukları ve bu iki etken sayende de bilinçlerinin açık olduğu olguları ile; aynasız salonda ise eğitim sırasında düz duvara bakan dansçıların her hangi bir uyaran olmaması yada sadece öğretmenin uyaran olması ve onun da eğitimler esnasında figürü gösterebilmek adına çocuklara arkasını dönmesi genel uyarılmışlık düzeylerini azalttığı, kaygılı olmadıklarını ve bu iki etkenin de yaptıkları hareketi doğru sanmalarının verdiği rahatlıkla birbirlerinden alakasız ve yanlış yaptıklarını belirtmişlerdir. Araştırmada yer alan öğretmen ve gözlemcilerle ait görüşler aşağıdaki gibidir:

Eğitmen: *“Aynadan mı yoksa direk takip mi yapınlar henüz idrak edemediler. Aynalı salonda çocukları takip edebildiğim için hareketin zorluğunu kısmen aşabiliyorum. Derste verdiğim hareketle müzik genellikle uyum içerisinde. Sağ ve sol ayrımında iki sınıfta da karıştırma var. Yaşadığımız olumsuzlukları çocuğun o an ki eski hareketi hatırlama, arkadaşlarını kaçırmadan onlarla aynı anda hareketi doğru yapabilme, beni takip edebilme ya da hareketi müzikle yapabilme kaygılarına bağlıyorum. Aslında rahat olsa kendini sıkmasa ya da bütün yoğunluğunu bana verse bu kaygılar ortadan kalkar.*

G1: *“Aynalı sınıfta negatif anlamda kaygı yok. Çocuklar birlik beraberlik içerisinde ve birbirlerine uyumlular. Hem harekete hem de aynı anda yapmaya odaklılar. Yani ayna onlara bir uyaran olmuş ve bunu dikkate olumlu bir şekilde almışlar. Hiza var.”*

G2: “Öğrenci de öğretmen de aynadan hatanın yakalanabileceğini bildiği için genel uyarılmışlık yüksektir. Bu sınıf da bunun farkındaydı ve genel uyarılmış düzeyleri üst seviyede denebilir. Kaygılı değillerdi.”

G3: “Ayna karşısında kaygılı değiller ve aynanın dezavantajından etkilenmemiş bunu avantaja çevirmişler. Hatalarının ayna sayesinde kolayca görülebileceği bilinci uyarılmışlık düzeylerinin yüksek olmasına neden olmuş.”

G4: “Ayna materyal olarak bakılırsa bir uyarandır zaten. Çocuk ayna ile eğitimde iken öğretmenin yapacağı her hareketi görebileceğinin bilincinde davranmış diyebilirim. Dolayısıyla ayna uyarıcılık işlevini yerine getirmiş ancak bu durum çocuklarda kaygıya neden olmamış.”

Eğitmen: “Aynasız salonda çocuklara sırtım dönük olduğu için ayaklarını sürekli göremediğimden hareketin zorluğunu aşabilme durumunu olumsuz etkiliyor. Arkam size dönük olabilir ama sizi görebiliyorum uyarısında bulunuyorum sürekli dağılmamaları ve benim takip etmeleri için. Aynasız salonda müzikle hareket uyumu yakalayamıyoruz. Aynasız salonun daha geriden geldiğini düşünüyorum. Ama onların göstermiş olduğu gayreti göz ardı edemem birkaç çalışmayla biraz daha oturtacaklarını düşünüyorum. Sağ sol ayrımında iki sınıfta da karışma var. Yanlış yapacağım kaygısı bu sınıfta daha fazla. Çünkü beni takip edemeyen çocuk yanındaki ya da önündeki arkadaşını takip etmeye çalışıyor buda karışıklığa neden oluyor. Diğer sınıf için söylediğim gibi aşılamayacak bir şey değil. Fakat küçük oldukları için yapamayacağım, olmuyor endişeleri fazla.”

G1: “Aynasız sınıfta bir uyarıcı yok. Çocuk kendini görmüyor ki karşısında baktığı yer duvar ve sonuç olarak hareket uyumu, dikkat, motive ve ritim olsun harekete geç kalıyorlar ya da zaten yanlış yapıyorlar. Ayrıca birlik beraberlikleri de yok, hizaları da yok.”

G2: “Aynasız salonda çocuğun kaygısı yok doğru yaptığını düşünüyor çünkü hatasını görmüyor ve dolayısıyla kaygı oluşmuyor.”

G3: “2.sınıf aynasız salonda kendilerini görmediklerinden dolayı doğru yaptıklarını varsaydıklarından kaygı gözetmemişler bu da genel uyarılmış düzeylerine bir etki sağlamamış. Yanlış yapıyorlar zaten figürü.”

G4: “Bu sınıfta tek bir uyarıcı var oda öğretmen. Kaygı varsa öğretmenin kızma ya da bağırma komutudur. Aynanın olmayışı olumsuz etkilemiş çocukları dolayısıyla zaten figürü yaparken ne kendini ne de arkadaşlarını göremeyen çocuk kaygı duymuş. Uyarıcı olarak aynadan faydalanamamış.

Çizelge19: Dördüncü Sınıflarda Figürler Öğretilirken Ayna Koşulunun Genel Uyarılmışlık ve Kaygı Düzeyine Etkisi Verilen Yanıtların Dağılımı

Genel Uyarılmışlık ve Kaygı Düzeyine Etki			
Temalar	f	Temalar	f
Aynalı Salon		Aynasız Salon	
Genel uyarılmışlığı artırır	4	Genel uyarılmışlığı attırır	4
Kaygı düzeyini olumlu etkiler	4	Kaygı düzeyini olumlu etkiler	4
Odaklanmayı azaltır	4	Odaklanmayı artırır	4
Toplam Görüş: (N:4)	12	Toplam Görüş: (N:4)	12

Araştırmada yer alan öğretmen ve gözlemcilerle 4.sınıflarda dans eğitiminde figürler öğretilirken ortamın aynalı ve aynasız olması durumu dansçıların genel uyarılmış ve kaygı düzeylerine olumlu ya da olumsuz bir etkisinin var olup olmadığı sorulduğunda; Aynalı ya da aynasız salonda da genel uyarılmışlığın, kaygı düzeylerinin yüksek olduğu görülmüştür. Yalnız aynanın odaklanmayı etkilediği, aynasız olmanın odaklanmayı arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Aynasız salondaki eğitimin aynalı salondaki eğitim ile aynı değerleri göstermesi aynasız salonda olmayı avantaja çevirdikleri ifadeleri görülmüştür. Araştırmada yer alan öğretmen ve gözlemcilerle ait görüşler aşağıdaki gibidir:

G1: “4.sınıflarda ayna eğitim almak motiveyi, dikkat ve konsantreyi, yaş farkını az ya da çok etkilerken kaygı düzeyini etkilememiş diye düşünüyorum. Sadece öğretmen aynanın dezavantajını çocukları toparlayabilmek adına sürekli uyararak yaşamış.”

G2: “4.sınıf aynalı salondaki derste kaygı düzeyi yok. Aynanın vermiş olduğu uyarılarla tüm grubun videosu izlendiğinde ritim ve adım birlikteliği uyarılmışlığı daha fazla. Aynaya güvenerek kaygı düzeyinde sıkıntı yaşamadan hepsi figürü aynı anda icra edebilmiş.”

G3: “4.sınıf aynalı salonda ne yaptıklarını gördükleri için çok kaygılı değiller hatalarını hemen toparlayıp hemen devam edebilmişler öğretmenin sürekli uyarı komutu vermesi ayna takibi genel uyarılmışlık düzeylerinin yüksek olmasını sağlamış.”

G4: “4.sınıf aynalı salonda ayna bir uyarıcı olarak kabul görmemiş bence. Öğretmen sürekli uyarırsa da sizi görebiliyorum dese de kaygı içermelerine neden olmamış.”

G1: “Bu sınıf aynasız olmayı uyarıcı kabul etmiş ve öğretmeni takip etmiş. Çocuklar hareketi öğrenememe ya da öğretmeni görememe kaygısından sadece derslerine odaklanmışlar olmalı ki diğer sınıfla eş değer bir başarıları söz konusu.”

G2: “4.sınıf aynasız salonda öğrenciler aynasız bir salonda olmanın kaygı yaşamışlar. Dikkat oranı yüksek bir sınıf oldukları için komut algıları iyi uyarılmış düzeyleri yüksek. Aynasız bir salonda olmalarına rağmen kaygı durumları uyarılmış düzeylerini olumlu etkilemiş.”

G3: “4.sınıf aynasız salon eğitmeni ve kendilerini ayna takibi olarak görmemelerine rağmen genel uyarılmışlık düzeyleri yüksekti. Ve kaygılılardı çünkü eğitmeni kaçırmak figürü yanlış yapmak istemediklerinden dolayı motive ve dikkatleri aynalı salona göre daha yüksekti.”

G4: “4.sınıf aynasız salondaki öğrencilerin uyarılmış düzeyleri aynalı salondaki çocuklara nazaran daha fazlaydı. Zaten bu öğrenilmiş figürlere de yansımış bir durumda. Ayna biz öğretmenler tarafından direk bir uyarıcı olarak kabul görebilir ancak bu çalışmada görüyorum ki aynanın olmayışı da hareket takibi ve eğitmen takibinin zorluğu açısından doğan kaygıdan temelli bir uyarıcı olabilmiş.”

Çizelge 20: Aynaların (Öğrenme Malzemesi Olarak) Algısal Ayırt Edilebilirlik Üzerine Etkisi Verilen Yanıtların Dağılımı

Aynaların Algısal Ayırt Edilebilirlikte Üzerine Etkisi			
Temalar	f	Temalar	f
Aynalı Salon		Aynasız Salon	
Figür öğrenimini kolaylaştırır	5	Figür öğrenimini zorlaştırır	5
Eğitimin verimli olmasını sağlar	5	Eğitimin verimi azaltır	5
Avantajdır	5	Dezavantajdır	5
Birlik beraberliği sağlar	5	Birlik beraberliği olumsuz etkiler	5
Eğitmen için kolaylaştırıcı unsurdur	5	Eğitmen için zorlayıcı bir unsurdur	5
Toplam Görüş: (N:5)	25	Toplam Görüş: (N:5)	25

Araştırmada yer alan eğitmen ve gözlemciler Halk Dansı Figür Öğreniminde Aynaların Öğrenme Malzemesi Olarak Algısal Ayırt edilebilirliği Üzerine Etkisi sorulduğunda; aynalı salonda eğitimin; figür öğrenimi kolaylaştırdığı, eğitimin verimini arttırdığı, avantaj olduğu, birlik beraberlik ve uyumu sağladığı, eğitmen içinde kolaylaştırıcı bir unsur olduğu olguları ile, aynasız salonda eğitimin; figür öğrenimini olumsuz etkilediği, eğitimin verimini azalttığı, dezavantaj olduğu, birlik ve beraberliği bozduğu, eğitmen içinde zorlayıcı olduğu ifadeleri görülmüştür. Araştırma da yer alan eğitmen ve gözlemcilerle ait görüşler aşağıdaki gibidir:

Eğitmen: “Kol hareketleri öğreniminde aynanın faydasını gördük. Aynalara ve aynadan beni takiple öğrenmeye alıştıkça zamanla oturtacaklarını düşünüyorum. Yeni figürde ayna takibi işe yaradı. Aynanın sayesinde yaptığı figürün yanlış ya da

doğru olduğunu s¼rekli arkama d¼n¼p bakma zorunluluğu olmadan takip edebildim. Artık çocuklar da bunun takibini yapabiliyorlar. Aynanın yardımının oldukça iŖe yaradığını g¼r¼yorum. Benim a¼ımdan da diğer sınıfa g¼re bu sınıfla ders yapmak daha kolay ve verimli oluyor. Çünkü aynadan b¼t¼n çocukların el ve ayak hareketlerini, uyumlarını, yapan veya yapamayanı, yaramazını ayırt edebiliyorum. Dur sus yapmalarla dersi ge¼irmeden verimli bir Ŗekilde sonlandırabilmek benim i¼inde g¼zel oluyor.”

G1: “Hem bir halk dansçısı hem de eğitmeni olarak aynanın ¼đrenmede avantajını bu çocuklara izlemeden de s¼yleyebilirim. Ben de eğitmenliğimde aynanın faydasını her zaman g¼rd¼m. İzlediğim kadarıyla 2.sınıflar da aynalı sınıf aynanın avantajını değerlendirmiş. Aynasız sınıf ise dezavantaj kısmında kalmış.”

G2: “Oyunculuk ve ¼alıŖtırıcılık d¼nemimde en verimli ¼alıŖmaları aynalı salonlarda yapmışımdır. Hatta ¼alıŖtıđımız ortamda ayna yoksa olan salonlardan destek istediğimiz bile oluŖtur. Ekibin birlik beraberlik, bakıŖ ve mimik ¼alıŖmaları i¼in ayna b¼y¼k unsurdur. Halk oyunları kalabalık oynanan ve en az 24 kiŖi oynanması gerek bir dal olduğu i¼in ekipte de birlik olması y¼n¼nden ayna ¼nemli bir unsurdur.”

G3: “¼đrenmede ayna yanlıŖı anında doğruyu ¼evirmede ¼nemli bir unsurdur. Sahneleme de ise ayna dezavantajdır çünkü hata yapmalarına sebep olabilir. Ben bir eğitmen olarak aynanın halk dansları eğitim ortamında olmasının bir Ŗart olduğunu d¼Ŗ¼n¼yorum.”

G4: “Ayna dansın temel unsurudur. Hem hareketin nitelikli ¼đrenimi hem de zaman kaybının engeli i¼in ayna dans ortamının Ŗartıdır.”

G¼zlemlerim kadarıyla; eğitmen çocuklarla gerek g¼z teması kurmada gerekse hareketi yapan ile yapamayanı ayırt etmede aynadan s¼rekli takip etmesi ve devamlı aynadan beni takip edin telkininde bulunması en dikkatimi ¼eken olaylardan birisi. Sanırım çocukları aynadan koordineli olarak ¼alıŖmalarını ¼đretmeyi sağlıyor. Aynalar, dans st¼dyolarında tipik bir Ŗekilde duvar ¼elliđidir fakat eğitim ortamında aynaların eğitimsel avantaj ve dezavantajları ¼zerinde ¼ok az araŖtırma olmuŖtur. Kendinin farkında olma ¼zerine yapılan psikolojik araŖtırmalar aynaları bir nesne olarak kiŖinin kendini g¼rme yeteneği i¼in bu durumu(aynaları) b¼y¼tmeyi ¼nermektedir ve hareketler ¼đrenilirken aynanın varlığı dans ¼đrencilerinin algılamalarını etkilemiŖtir (Dearborn ve ark. 2006).

Çizelge 21: Figürler Öğretilirken Ayna Koşulunun Performansa Etkisi Verilen Yanıtların Dağılımı

Aynaların Performansa Etkisi			
Temalar	f	Temalar	f
Aynalı Salon		Aynasız Salon	
Sürekli aynalı eğitimi performansı azalır	4	Sürekli aynasız eğitim performansı azalır	4
Sürekli aynalı eğitim tembelleğe neden olur	4	Sahneleme de aynasız eğitim şarttır	4
Toplam görüş: (N:5)	8	Toplam görüş: (N:5)	8

Araştırmada yer alan eğitmen ve gözlemciler Halk Dansı Figür Öğreniminde Aynaların Performansa olan etkisi sorulduğunda, sürekli aynalı eğitimin performansı olumsuz etkileyeceği kazanılan performansın gerileyebileceği ve öğrenme kısmında aynanın avantaj, performansta sürekli aynanın dezavantaj olduğu vurgulanmış sahnelemede aynasız salonda geçilmesi gerektiği ifadelerine ulaşılmıştır. Araştırma da yer alan eğitmen ve gözlemcilerle ait görüşler aşağıdaki gibidir:

Eğitmen: “2.sınıflarda aynaların performansa etkisi aynalı sınıfta bir avantaj olmuştur. Yaş gruplarının küçüklüğüne rağmen bu sınıfta ders işlemek keyifliydi. Hem çocuklar hem ben aynadan faydalandık. Aynadan kendini gören çocuk, hatasını kolayca anlayıp o anda düzeltebildi ya da hizası bozursa düzeltti, beni takip ederken kendisini görebildi. Benimle kolayca göz teması kurabildi. El kol ve ayak uyumunu koordineli bir şekilde kendisini aynadan görerek yapabildi. Ben aynada kendilerini görmelerinin onların dikkat ve konsantrasyonunu bozabileceğinden endişe duyarken aynalar performanslarını arttırdı.”

Eğitmen: “Aynasız sınıf durumunda 4. Sınıf aynasız salonda almış olduğum uyumu ve öğrenme ile performanstaki başarıyı alamadım. Koordinasyon yok. Göz takibi yok. El-ayak uyumu yok. Bütün bunları aynaya bağlamak haksızlık olur elbette birazda yetenekle alakalı bir durum. Fakat ayna olmadığı için arkamı döndüğümde takip etmiyorlar bu nedenle yüzümü onlara dönerek oynuyorum. Ve bu yüzden de ayaklar karışmasın diye onları sağ ayakla başlatıyorsam; ben sol ayakla başlıyorum. Simetri şeklini verdiğimde ayaklarını karışmasını engellemiş oluyorum. Dolayısıyla da kendimde ekstra çaba ekstra performans sarf etmek zorunda kalıyorum. Ve bunun sonucunda da hala verimi tam olarak alamıyorum. Bu da beni ypratıyor.”

Eğitmen: “4.sınıf aynalı salon öğrenmede önde, performansta ise geride kalmakta. İki farklı sınıfa aynı oyun aynı figürleri aynalı-aynasız salon diye ayırarak ve özellikle dikkat ederek hiç vermemiştim. İlk defa bu şekilde çalışma yapıyorum ve

dikkat ediyorum. Benim gözlemlerime göre gerçekten aynalı sınıf öğrenme ve ilerleme de daha önde gidiyor. Fakat şunu da söylemeden edemeyeceğim; aynalı salonda dikkat ve çabuk dağılma konusunda aynaların dezavantaj kısmında yer alıyolarlar.”

Eğitmen: “Aynasız salon ise performansta önde gitmekte bunu hiç bu şekilde düşünmemiştim bariz bir fark olduğunu görebiliyorum. Aynasız sınıftaki öğrencilerin dikkat düzeyleri daha üst seviyedeydi. Daha fazla çaba sarf ediyorlar ve karşılığını alıyorlar. Evet, figür öğreniminde benimde daha fazla çaba sarf etmeme neden oluyorlar fakat aynalı salonla eş değer beni yoruyorlar çünkü aynalı salonu da sürekli uyarmak zorunda kalıyorum. Dikkat ve çabuk dağılma açısından bakarsam aynalı salon, dersi takip ve çaba sarf etme dersem aynasız salon. Çabuk öğrenme olarak farka bakarsam aynalı salon; Performans ve grup olarak hareketi yapabilme de ise aynasız salon önde diyebilirim.”

G1: “Ayna performansla etkilidir ancak sürekli aynalı eğitim performansla katkı sağlamaz. Tembelleğe neden olur yani sürekli aynaya alışan dansçı ya da öğrenciler aynasız kaldıklarında kendilerini göremedikleri anda performanslarında düşüklük söz konusu olur.”

G2: “Ayna özellikle figür çalışmalarında inanılmaz önemlidir. Biz öğretim aşamasında aynanın önemini vurgularız. Daha sonrasında sahnelemede aynadan kaçarız. Çünkü aynaya alışırız. Kendini görmeden yapamazlar bu nedenle öğrenmede ayna, performans kısmında aynasız çalışmalar önemlidir.”

G3: “Aynanın hem dezavantajı hem de avantajı vardır. Bunu avantaja ya da dezavantaja çevirmek çocuklara bağlıdır. Aynanın genel uyarılmışlık düzeyine olumlu etkisi olduğunu belirtmiştim. Fakat sahnelemede aynaya arkamızı döneriz. Öğrenme de ayna ile ancak; iş sahnelemeye geldiğinde aynasız çalışırız çünkü performansları düşer. Demek istiyorum ki ayna ile birlikte öğrenme gerçekleşirken kazanılmış performansta azalma olmaması için ayna arkaya alınmalıdır.”

G4: “Ayna öğrenme aşamasında önemli rol oynarken öğrenme ile elde edinilen performans da düşüş olmaması için sahneleme öncesi aynasız çalışılması gerekir. Çünkü çalışmalarda sürekli kendini, arkadaşını ya da eğitmeni aynadan takip etmeye alışan çocuk bunu aynasız yapamaz ise performans geriler. Dolayısıyla aynaların performansla dolaylı ya da dolaysız etkisi vardır.”

5- TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmaya Ankara Büyükşehir Belediyesi Batıkent Batıpark Çocuk Kulübüne Halk Dansları Eğitimi almaya gelen 48'i 2.sınıf ve 46'sı 4.sınıf olmak üzere toplam 94 öğrencinin gönüllü katılımı sağlanmıştır (Aile izin belgesi formu Ek' verilmiştir). Yapılan bu araştırmada rastgele aynalı ve aynasız salonlara Halk Dansı eğitimi almak için ayrılan 2. ve 4. sınıf öğrencilerinin her ders sonu memnuniyet durumları incelenmiş ve video analizleri ile aynaların öğrenme ile performansa olan olumlu ya da olumsuz etkisinin saptanması amaçlanmıştır.

5.1. Nicel Sonuçlar

1. Video analizlerinin ön test ve son test aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıkların anlamlı olup olmadığını tespit etmek için yapılan Mann Whitney-U testi analizi sonuçlarına göre (Çizelge 2), öğrencilerin aynalı ve aynasız salonda ki ön test değerlendirmeleri arasında anlamlı bir fark olmayışı iki grubun ilk derste birbirine denk oluşunu göstermiştir. Son test değerlendirmelerinde ise aynalı salonda eğitim gören öğrencilerin lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark meydana gelmiştir ($p=,024<0,5$).

Bu bulgulardan hareketle şunu söyleyebiliriz ki; ön test sonuçlarında anlamlı bir farkın olmayışı ve iki grubun ilk başta birbirine denk olması çalışmamızın amacını desteklemektedir. Aynaların görsel eğitimde öğrenmeye ve performansa olan etkisini son test sonuçlarındaki anlamlı farklılık göstermiştir. Ayna karşısında eğitim gören öğrencilerin başarılarındaki artış için ayna unsuru etkili olmuştur denilebilir. Nitekim bu sonucu destekler şekilde, Lynch ve arkadaşları (2008), pilates sınıfına kaydolmuş 20 kişilik gurubu aynalı ve aynasız olmak üzere 7 hafta boyunca araştırmış ve ön test-son test değerlendirmesinde anlamlı farklılık gözlemlemişlerdir. Benzer şekilde Frayeh (2015), 97 kişilik araştırmasında bir yoga sınıfında aynaların kadınların beden imajına ve yogaya olan etkisini incelemiştir. Yapmış olduğu ön test ve son test sonuçlarına göre bir yoga sınıfında belirledikleri alt temalarda aynaların olumlu sonuç verdiğini gözlemlemişlerdir.

2. Araştırmaya katılan 2.sınıf öğrencilerinin aynalı ve aynasız salondaki ön test-son test başarı değerlendirmeleri Wilcoxon Signed testi analiz sonuçları çizelge 3’de her iki salonda da anlamlı farklılıklar olduğunu göstermektedir. İlk derste birbirlerine neredeyse eşit sevide olan bu öğrencilerin 8 haftalık aynalı salondaki eğitimlerinin sonunda başarıları anlamlı bir şekilde artış gösterirken ($p=,022<0,5$) aynasız salonda 8 hafta eğitim alan öğrencilerin başarılarında anlamlı bir şekilde düşüş tespit edilmiştir ($p=,000<0,5$).
3. Araştırmaya katılan 4.sınıf öğrencilerinin aynalı ve aynasız salondaki ön test-son test başarı değerlendirmeleri Wilcoxon Signed testi analiz sonuçları çizelge 4’de her iki salon da anlamlı farklılıklar olduğunu göstermektedir. İlk derste birbirlerine neredeyse eşit seviyede olan bu öğrencilerin 8 haftalık aynalı salondaki eğitimlerinin sonunda başarıları anlamlı bir şekilde artış gösterirken ($p=,001<0,5$) aynasız salonda 8 hafta eğitim alan öğrencilerin başarılarında anlamlı bir şekilde düşüş tespit edilmiştir ($p=0,11<0,5$).

Dearborn ve Ross (2006)’un 22 kolej dansçısı üzerinde aynalı ve aynasız dansın öğrenimini karşılaştırdıkları çalışmada elde edilen sonuçlar şu şekildedir:

- 1- Deneydeki en önemli sonuç; sonuçların birinci haftadan ikinci haftaya kayması olarak değerlendirilmiştir. Dansçılar aynalar olmadan öğrendiklerini bir sonraki hafta öğrenileni saklama ve performans olarak test edildiklerinde sonuçlar birinci haftaya göre gelişme göstermiştir. Bulunan bu bulgular motor öğrenmeyle ilgili mevcut bulguları desteklemiştir. Ayna daha zoru öğrenmeyi, uzun vadeli öğrenmeyi ve performansı desteklemiştir.
- 2- Karmaşık kombinasyon öğreniminde, aynanın dansçıları zorlayan koreografya aynayı aktif kullanmaya teşvik ettiği görülmüştür. Ayna olmadan daha kolay öğrenen dansçılar, öğrendiklerini de daha kolay unutmuşlardır.
- 3- Birinci hafta aynalı salon ve aynasız salondan alınan sonuçlarda aynasız salondaki puanlar yüksek iken, ikinci hafta aynalı salonda eğitim gören dansçıların puanlarında belirgin bir iyileşme olurken aynasız salonda gerileme kaydedilmiştir. Zamanlama, şekil, dinamik kalite kategorilerinde eğitmenler en yüksek puanları

aynalı salona vermiş, aynasız salonda ki düşüş ve standart sapma oranı sürekli yüksek tespit edilmiştir.

- 4- Demografik amaçlar için kullanılan ankette, dansçılara tercih ettikleri öğrenme sitilini kendilerinin belirlemeleri istenmiş ve öncelikle görsel öğrenciler olduklarına dikkat çeken ve söyleyen dansçılar aynayı kullandıklarında dans geçmişlerinden bağımsız olarak daha iyi başarı elde ettiklerini belirtmişler.
4. Çizelge 5’de araştırmaya katılan toplam 39 erkek öğrencilerin aynalı ve aynasız salonda almış oldukları eğitimlerinin performanslarına baktığımızda ön test-son test değerlendirmelerinde anlamlı bir fark gözlenmemiştir. Ön test sonuçlarında aynasız salon değerleri yüksek ve son test sonuçlarında ise aynalı salon değerlerinin yüksek çıkmış olması anlamlı bir fark gözlenmese de aynalı salonda eğitim alan erkek öğrencilerin başarılarında artış olduğunu göstermektedir.
5. Çizelge 6’da toplam 55 kız öğrencilerin Mann Whitney-u testi analiz sonuçlarında ise son test sonuçlarında anlamlı bir fark gözlemlenmiştir ($p=,019<0,5$). Fakat aynalı salondaki başarı ön test ve son test sonuçlarında da yüksek çıkmış olduğu görülmektedir. Kontrol grubu kız öğrencilerin ön test sonuçları ise son test sonuçlarına göre düşüş tespit edilmiştir.
6. Çizelge 7’e baktığımızda kız öğrenciler ile erkek öğrencilerin ön test- son test başarılarının cinsiyete göre ayna faktörünün karşılaştırılması Mann Whitney-u testi analiz sonuçların da her hangi bir farklılık görülmemiştir ($p>0,5$). Ortalama puanlarına bakıldığında da aynalı salonda eğitim alan kız öğrencilerin ön test - son test sıra ortalamaları sonuçları erkek öğrencilerin ön test - son test sıra ortalamaları sonuçlarından yüksek olduğunu görmek mümkündür. Kız öğrencilerde artış söz konusu iken erkek öğrencilerde düşüş tespit edilmiştir. Aynasız salonda eğitim alan kız öğrencilerin ön test - son test sıra ortalamaları sonuçları erkek öğrencilerin ön test - son test sıra ortalamaları sonuçlarından düşük olduğunu görmek mümkündür. Erkek öğrencilerde artış olur iken kız öğrencilerde düşüş söz konusu olmuş. Ayna materyali olumlu ve olumsuz etkilemiştir denilebilir.
7. Araştırmaya katılan deney grubu (aynalı salon) ve kontrol grubu (aynasız salon) toplam 94 öğrencinin *Hareket Uyumu* ’nu değerlendirebilmek için yapılan Wilcoxon Signed analiz sonuçlarına göre her iki salon da grupta anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir (Çizelge 8). Aynalı salonda

eğitim alan öğrencilerin ön test-son test değerlendirmelerinde anlamlı bir artış olmuş ayna hareket uyumlarını olumlu etkilemiştir denilebilir ($p=,001<0,5$). Aynasız salonda eğitim alan öğrencilerin ön test- son test değerlendirmelerinde ise anlamlı farklılık gözlemlenmiştir. Aynasız sınıfın hareket uyumlarında ciddi bir düşüş tespit edilmiştir ($p=0,16<0,5$).

8. Araştırmaya katılan deney grubu (aynalı salon) ve kontrol grubu (aynasız salon) toplam 94 ğrencinin *Denge Bozukluğu* 'nu değerlendirebilmek için yapılan Wilcoxon Signed analiz sonuçlarına göre aynalı salonda eğitim alan öğrencilerde anlamlı bir fark gözlenirken aynasız salonda eğitim alan öğrencilerde anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir (izelge 9). Aynalı salonda eğitim alan deney grubu ğrencilerinin denge bozukluklarında artış tespit edilmiştir ($p=,001<0,5$). Anlamlı bir fark göstermeyen aynasız salonun değerlerine bakıldığında ise öğrencilerin ön teste göre denge bozukluklarında düşüş olduğunu görmek mümkündür.

Notarnicola ve arkadaşları (2014) 9-10 yaş arası 64 genç dansyı dahil ettikleri çalışmalarında; bale dersleri sırasında ayna ya da aynasız bir salondaki eğitimde görsel geri bildirim denge üzerindeki etkisini incelemişlerdir. Bulgular, varyans analizi zamandan dolayı farklılık olduğunu göstermiş, bir bale sınıfında ayna kullanımının dansçının denge kazanımını arttırmadığını göstermiştir. Öte yandan 6 ay sonra bulunan gelişme şunu onaylar ki, dansların motor becerileri ve denge alıştırıldııkları safhada kolayca eğitilebilir ve geliştirilebilirler. Gelecekte yapılacak çalışmaları netleştirmek için, bir ayna kullanımını hem öğretmeye hem de tıbbi faydalı olabilir sonucuna ulaşmışlardır.

9. Araştırmaya katılan deney grubu (aynalı salon) ve kontrol grubu (aynasız salon) toplam 94 öğrencinin *şaşırma* durumunu değerlendirebilmek için yapılan Wilcoxon Signed analiz sonuçlarına göre her iki grupta da anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir (izelge10). 8 hafta aynalı salonda eğitim alan bu öğrencilerin şaşırma durumlarında artış gözlemlenmiştir ($p=,006<0,5$). Aynasız salonda ise tam tersi bir durum söz konusu olmuş öğrencilerin şaşırma durumları düşüş olduğu grlmştir ($p=,005<0,5$). şaşırma durumlarındaki artış aynasız sınıfta olmanın olumsuz etkisi denilebilir.

10. izelge11'e baktığımız da araştırmaya katılan deney grubu (aynalı salon) ve kontrol grubu (aynasız salon) toplam 94 ğrencinin *Ritim Duygusu* 'nu değerlendirebilmek için yapılan Wilcoxon Signed analiz sonuçlarına göre her grupta da anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Aynalı salonda

eğitim almış öğrenciler 8 haftanın sonun da ritim duyguları daha gelişmiş ve pozitif anlamda ilerleme meydana gelmiştir ($p=,000<0,5$). Aynasız salonda eğitim alan kontrol grubu ğrencilerinde ise ritim duygularında anlamlı farklılık söz konusu olmuş ve gerileme olduğu tespit edilmiştir ($p=,005<0,5$).

Elde edilen istatistiksel sonuçlar hareket uyumu, denge durumu, şaşırma durumu ve ritim duygusundaki artış ve gerileme bakımından ayna unsurunun pozitif anlamda etkisinin olduğunu göstermiştir. Aynalı salonda eğitim gören çocuklar ikinci haftadan sonra aynaya tamamen adapte olmuşlardır. Aynadan hem kendilerini, hem eğitmeni hem de ön, arka ya da yan hizasındaki arkadaşını takip edebilmişlerdir. Buda hareket uyumunu desteklemiş, yaşanılan bir şaşırma veya denge bozukluğu durumu görsel geri bildirim ile anında düzeltmelerini sağlamıştır denilebilir. Aynı şekilde ritim duygularındaki artışta hareketi yaparken kendini ve sınıfı görebilen ocuk ritmi yakalamış kaırsa dahi anında toparlayabilmiştir. Aynasız salonda eğitim gören çocukların karşılarında bir duvar olduğunu hayal edersek ne kaçırdığını ne de yanlış yaptığını görme olasılıkları olmuştur. Dolayısıyla ilerleme mümkün olmamış, maalesef gerilemişlerdir.

Katula ve Mcauley (2001), egzersiz ve öz yeterlilikte. Aynalar yalan söylemez çalışması bulgularımızı destekler. Ayna durumu, egzersiz sonrası öz-yeterlik düzeyinde ılımlı artışlara ve iyileşme sonrasında büyük artışlara neden olmuştur. Sonuçlar, egzersizi takiben öz değerlendirmenin kişilerin yetenek algılarını artırabileceğini ve aynaların öz-yeterlik üzerindeki negatif etkisini gösteren geçmiş araştırmaların aksine göründüğünü ortaya koymaktadır.

Dearnborn ve arkadaşları (2011), 22 birinci sınıf ğrencisi, 16 ikinci sınıf, 18 üçüncü sınıf ğrencisi, 8 son sınıf ğrencisi ile toplamda 62 kadın ve 2 erkekle yapmış oldukları çalışmalarında ayna ile dans ifade güdüleri açısından basit ifade ile karmaşık ifade öğrenimi karşılaştırılmıştır. Elde edilen sonuçlar göstermiştir ki; dansların vücut görüntüleri ayna ve dans ifade güdüleri önemli etkileşim etkileri göstermiştir. Aynasız durumda basit ifade ve karmaşık ifade öğrenilirken (alın, bilekler, kulaklar ve eller için) kaygılı ve endişeli olduklarını gözlemlemişlerdir.

11. 8 hafta boyunca her ders sonrası 94 öğrenciye uygulanan *Memnuniyet* anketi sonuçlarına bakıldığında birinci ve beşinci haftanın sonuçlarında

anlamli bir fark olduğu tespit edilmiştir ($p=,029<0,5$; $p=,000<0,5$). Deney grubu öğrencilerinin memnuniyet düzeyleri kontrol grubuna göre anlamlı fark olduğu görülmüştür. Sadece dördüncü hafta sonuçlarında kontrol grubu (aynasız salon) önde çıktığı değerlendirme de yedi hafta boyunca deney grubu (aynalı salonda) öğrencilerinin memnuniyet durumları yani motive durumları diğer salonda eğitim alan öğrencilere göre yüksektir denilebilir (Çizelge 12).

Radell ve arkadaşları (2002), 21 kolej bale dansçıları ile 14 hafta yapmış olduğu çalışmasında vücut kontrol odak noktası ile görüntüsü üzerine aynalı ve aynasız öğretmeyi araştırmışlardır. Görünüş değerlendirme, görünüş oryantasyonu ve vücut bölgeleri memnuniyeti ön test değerlendirmesinde her iki sınıfta denk çıkmıştır. Son test sonuçlarında ise değerlendirilen testlerde anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Aynasız salondaki dansçıların görünüş ortasyonu, vücut kontrol odak noktası ve vücut memnuniyeti skorları ortalamasında olumlu sonuçlar elde etmişlerdir. Daha sonra yapılan korelasyon analizinde ise ayna sınıfı için, üst beden alanları memnuniyeti, ön testte sağlıksız hissetmekle, ancak test sonrası sağlıklı hissetmek ile ilişkilendirilmiştir. Daha yüksek son test vücut alanları Ayna sınıfı için memnuniyet, aynı zamanda görünüş hakkında olumlu hissetme iç kontrol odağıyla ilişkili sonucuna ulaşmışlardır.

5.2. Nitel Sonuçlar

1- Çalışmaya katılan eğitimci ve 4 gözlemci kendilerine yönelttiğimiz *2.sınıflarda dans eğitiminde figürler öğretilirken ortamın aynalı veya aynasız olması durumu dansçıların motivasyonlarına olumlu ya da olumsuz bir katkı sağlar mı?* Sorusuna;

- Aynalı salonda eğitim görmüş öğrenciler için çoğunlukla aynadan görsel eğitim alan öğrencilerin birbirlerini ve eğitimciyi takipte, figürü öğrenmede; motiveyi arttırdığını, öğrenmeyi kolaylaştırdığını, hatasını kolayca fark ettiklerini ve kolayca düzeltme şansları olduğunu belirtmişlerdir. Bir gözlemcimiz ise demotive unsuru da olabileceğini belirtmek istemiştir. Hatasını anlayan dansçı özellikle profesyonel değil ise hatayı kapatmak ve diğerlerine yetişmek istedikçe aksi bir durumla da karşılaşabileceğini söylemiştir. Çalışmamızda böyle bir durum yaşanmamıştır.

- Aynasız salonda eğitim görmüş öğrenciler için ise duvara karşı eğitim aldıkları için eğitmeni ya da ön ve yan hizasındaki arkadaşının ayaklarını takip etmeye çalıştıkları için birbirlerine, öğrenilen figüre motive olamamışlar, dans görsel bir eğitim olduğu için öğrenmede güçlük yaşamışlardır. Birbirlerini ve hareketi aynı anda yaparken yansımalarını izleyemedikleri için hata var mı yok mu anlayamamış ve düzeltmemişlerdir. Birlik ve beraberlik grup bilincini de oturtamamışlardır.
- 2- Çalışmaya katılan eğitmen ve 4 gözlemci kendilerine yönelttiğimiz *4.sınıflarda dans eğitiminde figürler öğretilirken ortamın aynalı veya aynasız olması durumu dansçıların motivasyonlarına olumlu ya da olumsuz bir katkı sağlar mı?* sorusuna;
- Aynalı salonda eğitim görmüş öğrenciler için aynanın hem avantaj hem de dezavantaj olduğunu tam anlamıyla motive olmalarını etkilediğini fakat bu durumun öğrenmeyi olumsuz etkilemediği gibi kolayca öğrenmelerine de bir ekstra katkıda bulunmadığını belirtmişlerdir. Ayna anında geri bildirim olan bir unsurdur. Dearborn ve Ross (2006), Dearborn ve ark.(2011), Radell ve ark. (2002), Lynch ve ark. (2009), Notarnicola ve ark. (2014) yapmış oldukları benzer çalışmalarda bunu birçok kez belirtmişlerdir. 2.sınıf öğrencilerinde bu durum olmazken 4.sınıf öğrencilerinde gözlemlenen aynanın motiveye kısmen olumsuz etkisi durumunu Özdemir ve Yıldızın (2010), okul öncesi dönemde ve ilköğretim çağında, öğrencilerin öğrenme biçimleri ve kapasiteleri farklılıklar göstermektedir kanısıyla açıklayabiliriz.
  - Aynasız salonda gözlemlenen; öğrencilerin duruma adapte olmuş olmaları ve aslında dezavantaj olarak değerlendirilen durumun bir avantaja çevrilmiş olmasıdır. Aynayı bir oyun haline getiremeyen öğrenciler derse tam motive olmuş, fazla performans gösterebilirler de aynalı sınıftan öğrenme konusunda geri kalmamışlardır. Aynanın olmayışı öğrenmelerini ekstra olumsuz etkilememiştir. Eğitime ve birbirlerine gayet uyumlu grup bilincinde olmuşlardır. Halk dansları eğitimi ortamında kesinlikle ayna unsurunun gerekliliğini savunan bir gözlemcimiz bu durumu şu sözleriyle ifade etmiştir: *“4.sınıf aynasız salonda motive hiza düzenli muhtemelen sınıf öğretmeninden kaynaklı disiplin gruba yansımış. Sınıf hiza ve sıraya dikkat ediyor daha önce bu konuda eğitilmiş bu da çalışmaya yansımış. Çalışmanın verimli geçmesine yardımcı olmuş diye düşünmeden kendimi alamıyorum.”*

3- Çalışmaya katılan eğitimci ve 4 gözlemci kendilerine yönelttiğimiz *2.sınıflarda dans eğitiminde figürler öğretilirken ortamın aynalı veya aynasız olması durumu dansçıların dikkat ve konsantrasyonlarına olumlu ya da olumsuz bir etkisi olur mu?* sorusuna;

- Aynalı salonda eğitim almanın dikkat ve konsantrasyonu arttırdığını, hizalarına ve birbirlerine olan dikkatlerini arttırdığını, birbirlerine dikkatli olmaları ayrıca ritim duygularının geliştirmiş olduğunu çoğunlukla ifade etmişlerdir. Yalnız bir gözlemcimiz aynanın hataya olan dikkati arttırdığını ve hata yapmamalarını sağladığını da Gözlemci 1 *“Bence bu kadar dikkatli olmalarının sebebi aynadan kendilerini görmeleri ve eğitiminde onları gördüğünün farkında olmalarıdır.”* sözleriyle ifade etmiştir.
- Aynasız salonda eğitim almanın dikkatlerinin az olduğu, birbirlerine ve figüre olan uyumu yakalayamadıkları bununla birlikte ritim duygularının hiç gelişmemiş olduğunu ve hataya dikkatlerinin aynalı salona göre fazlasıyla az olduğunu gözlemlemişlerdir.

4- Çalışmaya katılan eğitimci ve 4 gözlemci kendilerine yönelttiğimiz *4.sınıflarda dans eğitiminde figürler öğretilirken ortamın aynalı veya aynasız olması durumu dansçıların dikkat ve konsantrasyonlarına olumlu ya da olumsuz bir etkisi olur mu?* Sorusuna;

- Aynalı salonda eğitim almanın 4.sınıflarda dikkati azalttığını, çabuk dağılıp geç toparlandıklarını, fakat bu durumun öğrenmeyi ekstra olumsuz etkimeğini ifade etmişlerdir. Gözlemci 2 aynalı salonda eğitim alan öğrencilerin figürün özünü bozmadıklarını *diğer sınıfa göre daha yumuşak ve yöresel yapıyorlar. Hareketi doğru yapabilmeye diğer sınıfa göre daha iyiler. Hareketin özünü bozmamışlar.* sözleriyle ifade etmiştir.
- Aynasız salonda eğitim almanın dikkatini bozan her hangi bir unsur olmadığı için bütün dikkatini eğitime veren öğrencilerin dikkatlerinde bir artış olduğunu, hizalı ve uyumlu olduklarını ve diğer sınıfa göre öğrenmede bir gerilemenin söz konusu olmadığını belirtmişlerdir. Gözlemci *“4.sınıf aynasız salonda dikkat konsantrasyonları çok açık. Aynasız bir salonda olmanın dezavantajını yaşamamışlar sınıf öğretmeninden kaynaklı disiplinli ve yetenekli bir sınıf da denebilir.”* sözleriyle sınıfın öğretmenden kaynaklı disiplinli, yetenekli olmasına dikkat çekerek bu durumu açıklamaya çalışmıştır.

Nitekim bu durumu destekler şekilde, Dearborn ve arkadaşları (2011), 22 birinci sınıf öğrencisi, 16 ikinci sınıf, 18 üçüncü sınıf öğrencisi, 8 son sınıf öğrencisi ile toplamda 62 kadın ve 2 erkekle yapmış oldukları çalışmalarında deneyimli ve deneyimsiz dansçıları sordukları iki soru ile karşılaştırmışlardır. Hareketleri öğrenirken dikkatiniz ne kadar dağılıyor? Hareketleri yaparken dikkatiniz ne kadar dağılıyor? Her iki soru içinde küçük dansçılar aynasız salonda anlamlı bir sonuç vermezken, aynalı salonda dikkatlerini hareket yaparken de öğrenirken de zorluk yaşadıklarını bildirmişlerdir. Aynaya adapte olma, görsel eğitime alışma, avantaj ve dezavantaj durumlarının *dikkat* için etken olduklarını söyleyebiliriz.

5- Çalışmaya katılan eğitimci ve 4 gözlemci kendilerine yönelttiğimiz 2. ve 4. Sınıflarda Dans Eğitiminde Figürler Öğretilirken Ortamın Aynalı Olması Durumunun Yaş Düzeyine Etkisi Var mıdır? Sorusuna;

- 2.sınıflarda ayna unsurunun eğitim esnasında genellikle bir avantaj olduğunu, dikkatini arttırdığını, öğrenmeyi hızlandırdığını, birlik beraberliği sağlayarak grup bilincine varmış olduklarını, performanslarına olumlu ya da olumsuz bir katkı sağlamadığını ve eğitmenin 2.sınıflarda aynalı salonda eğitim verirken sınıfa hakim olabildiğini ifade etmişlerdir. Gözlemci2 “*Küçük yaş gurubunda ayna çocukları dağıtabilir ama bu sınıfta bu söz konusu olmamış. Aynaların yaş gurubu büyüdükçe etkisi artar. Yaş gurubu büyüyen gruplarda aynanın etkisi tüm gruba yayılır. Yaş düzeyi ufaldıkça bireyselleşir.*” sözleriyle aslında şaşırıldığını belirtmiştir.
- 4.sınıflarda ayna unsurunun eğitim esnasında aynanın dezavantaj olduğunu, eğitmenin sınıfa zor hakim olabildiğini, dikkatlerinin ve hızlarının dağınık olduğunu ve performanslarının olumsuz etkilendiğini belirtirken tüm bu olumsuz yargılara rağmen öğrenmenin kolaylaştığına dikkat çekmişlerdir. Gözlemci3 “*Çok enteresandır ki yaş büyüdükçe aynanın etkisinin artması lazım. Burada görülen 2.sınıflar aynanın avantajını 4.sınıflara göre daha iyi değerlendirmiş Aynalı 4.sınıflar ise öğrenmede önde olmalarına rağmen avantajı çok iyi değerlendirememişler bence.*” sözleriyle değerlendirmişler.

Milli Eğitim Bakanlığı ilköğretim çağındaki 7-9 yaş çocukların gelişim basamaklarında öğrenme kavramıyla bazı temel süreçlere dikkat çekmiştir. Bunlar; Genetik faktörler (zeka kapasitesi), Çevresel faktörler (uyaran zenginliği), Gelişimler

faktörler (gelişimin seyri ve hızı), ayrıca öğrenen kişinin dikkat ve motivasyonun da öğrenme sürecini etkilediğini belirtmiştir. Sık tekrar, pekiştirme ve görselliğinde öğrenmeye etki etken birçok kuram ve faktörden bazıları olduğunu ifade etmiştir.

Bedensel Fiziksel Gelişim özellikleri için 7-9 yaş grubu için;

- 1- Gelişimin daha çok kol ve bacaklarda hızlı olduğu, el, parmak gibi küçük kas grubunun gelişimini sürdürdüğü, bu nedenle göz-el koordinasyonunu tam sağlayamadığından ve eklemlerin hala yumuşak olduğundan bahsedilmiştir.
- 2- Enerjik ve hareketli olduklarını, çoğu zaman yorulduklarını fark etmediklerini ve bu yoğun hareket ihtiyacının onları fazlaca atılgan yaptığından bahsedilmiştir.

6- Çalışmaya katılan eğitimci ve 4 gözlemci kendilerine yönelttiğimiz *2.Sınıflarda Dans Eğitiminde Figürler Öğretilirken Ortamın Aynalı veya Aynasız Olması Durumu Dansçıların Genel Uyarılmışlık ve Kaygı Düzeyine Olumlu ya da Olumsuz Bir Etkisi Olur mu?* Sorusuna;

- Aynalı salonda eğitim almanın genel uyarılmışlık ve kaygı düzeyini olumlu arttırdığını ve uyarıcı görevindeki ayna unsurunun bilinçlerini açık tutmalarını sağladığını ifade etmişlerdir.
- Aynasız salonda eğitim almanın genel uyarılmışlık düzeylerini azalttığını, kaygı durumlarını olumsuz yönde etkilediğini ve uyarıcının sadece eğitimci oluşu, eğitimcinde figürü gösterme aşamasında öğrencilere arkasını dönüyor olması hata durumunu arttırdığını ifade etmişlerdir.

Aynanın anında bir uyarıcı olduğu kanısına varılabilir. Nitekim bu durumu destekler şekilde Ehrenberg 2010 yılında yapmış olduğu çalışmada dansçılardan biri *“Tendu hareketini yaparken ayak bileğim çalkalanıyor, kıpırdıyor gibi hissettim ve aynadan takip ettiğimde yanlış birşeyler olduğunu anladım ve hareketi değiştirmek zorunda kaldım.”* demiştir. Analizler üzerine, ayna görüntüsü dansçının kinestetik farkındalığına sürekli olarak *Eylem-Tepki* modelinde etkiliyordu, bu nedenle bu süreç *Dansçı-Ayna* geri besleme döngüsü olarak adlandırıldı demiştir. Ayrıca Gözlemci 2 *“Öğrencide öğretmende aynadan hatanın yakalanabileceğini bildiği için genel uyarılmışlık yüksektir. Bu sınıf da bunun farkındaydı ve genel uyarılmış düzeyleri üst seviyede denebilir. Kaygılı değillerdi.”* sözleriyle durumu değerlendirmiştir. Aynasız salon için Gözlemci 3 *“2.sınıf aynasız salonda kendilerini*

görmediklerinden dolayı doğru yaptıklarını varsaydıklarından kaygı gözetmemişler buda genel uyarılmış düzeylerine bir etki sağlamamış. Yanlış yapıyorlar zaten figürü.” sözleriyle kaygı ve uyarılmışlık durumlarının olmayışını ifade etmiştir.

7- Çalışmaya katılan eğitimci ve 4 gözlemci kendilerine yönelttiğimiz *4.Sınıflarda Dans Eğitiminde Figürler Öğretilirken Ortamın Aynalı veya Aynasız Olması Durumu Dansçıların Genel Uyarılmışlık ve Kaygı Düzeyine Olumlu ya da Olumsuz Bir Etkisi Olur mu?* Sorusuna;

- Aynalı salonda eğitim almanın genel uyarılmışlık ve kaygı düzeylerine olumlu etkisi olduğunu fakat odaklanmayı azalttığını belirtmişlerdir.
- Aynasız salonda eğitim alan sınıfın genel uyarılmışlık ve kaygı durumlarında olumsuz bir etkinin olmadığını ifade eden gözlemciler diğer sınıfa göre daha odaklanma durumlarının daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir.

8- Çalışmaya katılan eğitimci ve 4 gözlemci kendilerine yönelttiğimiz *Aynaların (Öğrenme Malzemesi Olarak) Algısal Ayırt Edilebilirlik Üzerine Etkisi Var mıdır?* Sorusuna;

- Aynalı salonda eğitim almanın görsel öğrenme üzerine, figürün öğrenme sürecini hızını arttığını, verimli bir eğitim sürecini desteklediğini, ayna unsurunun genellikle bir avantaj olduğunu, birlik ve beraberliği arttığını ve sadece dansçılar için değil eğitimci açısından da kesinlikle kolaylaştırıcı bir unsur olduğunu ifade etmişlerdir.
- Aynasız salonda eğitim almanın görsel öğrenme üzerine, figür öğrenme sürecini kısalttığını, verimli bir eğitim sürecini engellediğini, genellikle dezavantaj olduğunu, birlik ve beraberliği olumsuz etkilediğini ve dansçılar içinde eğitimci içinde aynanın olmayışının zorlayıcı bir durum teşkil ettiğini ifade etmişlerdir.

Ehrenberg 2010 yılında yapmış olduğu çalışmasında ayna genellikle bir araç olarak faydalı kabul edilir ifadesini birkaç dansçının yorumu ile desteklemiştir. Dansçılardan biri *“Bazen aynaya bakıyorum ve hareketimin yanlış olduğunu, sallanmamı düzeltmem gerektiğini, yanlış veya doğru yerde durup durmadığımı ve sırtımın olması gerektiği gibi olup olmadığını görebiliyorum.”* bir başka dansçı

“ Bazen aynanın olması çok güzel bir fikir ve duygu. Eğitimci beni düzelttiğinde ve bana yanlış yaptığımı söylediğinde ben yanlış yaptığımı düşünmediğim için hemen aynadan bakıyorum ve çok şaşırıyorum. Yanlış yaptığımı

hissetmem için aynaya bakmam gerekiyor.” ifadeleriyle bir modern dans ya da halk dansı eğitim sınıfında ayna unsurunun ne denli önemli olduğunu ve sadece aksesuar olmadığını desteklemiş oluyor.

Brodie ve Lobel 2014 yılında yapmış oldukları çalışmalarında gösteri yapma ve görsel öğrenmede aynanın sadece bir aynadan daha fazlası olduğunu belirtmişlerdir.

9- Çalışmaya katılan eğitmen ve 4 gözlemci kendilerine yönelttiğimiz *Dans Eğitiminde Figürler Öğretilirken Ortamın Aynalı veya Aynasız Olması Durumu Dansçıların Performanslarına Olumlu ya da Olumsuz Bir Katkı Sağlar mı?* Sorusuna;

- Sürekli aynalı bir salonda eğitim almanın performansı azaltabileceğini ve sürekli aynalı eğitimin öğrencide tembelliğe neden olabileceğini ifade etmişlerdir. Gözlemci 2 *“Ayna özellikle figür çalışmalarında inanılmaz önemlidir. Biz öğretim aşamasında aynanın önemini vurgularız. Daha sonrasında sahnelemede aynadan kaçırız. Çünkü aynaya alışırlar. Kendini görmeden yapamazlar bu nedenle öğrenmede ayna, performans kısmında aynasız çalışmalar önemlidir.”* sözleriyle durumu değerlendirmiştir.
- Sürekli aynasız eğitimin de performansı olumsuz etkileyebileceğini ve sahneleme aşamasında aynasız eğitimin şart olduğunu ifade etmişlerdir. Gözlemci 3 *“Aynanın hem dezavantajı hem de avantajı vardır. Bunu avantaja ya da dezavantaja çevirmek çocuklara bağlıdır. Aynanın genel uyarılmışlık düzeyine olumlu etkisi olduğunu belirtmiştim. Fakat sahnelemede aynaya arkamızı döneriz. Öğrenme de ayna ile ancak; iş sahnelemeye geldiğinde aynasız çalışırız çünkü performansları düşer. Demek istiyorum ki ayna ile birlikte öğrenme gerçekleşirken kazanılmış performansta azalma olmaması için ayna arkaya alınmalıdır.”* sözleriyle durumu değerlendirmiştir.

Radell ve Adame (2003), 27 balerin ile dans performansına aynalarla öğretimin etkinliği üzerine yapmış olduğu çalışmasında aynasız salonun ön test ve son test değerlendirmesinde anlamlı bir artış olduğunu fakat aynalı salon da anlamlı bir fark olmadığını gözlemlemişlerdir.

Ehrenberg (2010), Dearborn ve Ross (2006), Dearborn ve ark. (2011), Radell ve ark. (2013) Notarnicola ve ark.(2014), Frayeh (2015), Coupland (2015), Brodie ve

Lobel (2014) ve benzeri birçok yurt dışı tez ve makale çalışmaları aynayı sadece bir duvar süsü olarak görmemiş ve görsel eğitimdeki olumlu olumsuz etkisini araştırmışlardır.

Radell ve arkadaşlarının 2014 yılında *Bedenim Ve Onun Yansıması* adlı niteliksel çalışmasında *Aynalı Bale Sınıfında Sekiz Dans Öğrencisinin Durum İncelenmesi* yapmış ve öğrencilere aynalı ya da aynasız kendi deneyimlerinden bahsetmeleri için sorular sorulmuştur. Çoğu öğrenci bir bale sınıfındaki aynanın teknik büyümeye olanak sağlaması için gerekli bir araç olduğunu hissettiğini belirtmiştir. Ancak, görüşmelerin daha fazla analizi şunu iddia etmiştir; öğrenci dansçılar vücut nesnelleştirme olarak fiziksel benliklerini aynada görüp yansımalarla karşılaştırdıklarını deneyimlemişler ve konsantrasyonda, vücudun farklı bölümlerinin aynadaki yansımalarına odaklandıklarından dolayı, teknik gelişimi teşvik etmede kinestetik duyulardan yararlanmak için gerekli fırsatların her zaman mümkün olmadığını ifade etmişlerdir. Araştırmacılar dans sınıfındaki aynanın zayıf vücut görüntüsünde kışkırtıcı bir etkisi olabileceği sonucuna ulaşmışlar.

Mainwaring ve Krasnow 2010 Yılında *Pozitif Öz-İmaj Ve Ustalık, Beceri Kazanımını Geliştirmek İçin Stratejiler: Dans Sınıfında Öğretme* üzerine nitel bir çalışma yapmışlardır. Bu çalışmanın amacı; pozitif öz-imaj, öz-yeterlilik, öz-saygıyı destekleme ve ustalık becerilerinin gelişimi için uygulamalı öğretim stratejilerini ortaya koymaktır. hakim olan düşünce ve temel araştırma bulgularından dans eğitimi, eğitim-öğretim, beden eğitimi ve spor eğitimi, ve psikoloji dans eğitimi için 16 kural içine ayrılmıştır. Daha sonra, en iyi öğretim uygulamaları için teorik ve deneysel olarak bilinçli stratejiler 3 genel kategoriye ayrılarak: *Sınıf amaç ve süreçlerinin açıklığa kavuşturulması, Dansçının ilerlemesini etkileyen çeşitli etkilerin tartışılması, Açık bir şekilde sınıf yapısı ve içeriğinin tanımlanması bakımından* incelenmişlerdir. Hem eğitmen hem de dansçı için sonuçlar ödüllendiricidir. Bir ortamda eğitmen, ustalığın en yüksek seviyesine ulaşmak için dansçıları zorluklara teşvik ederek ve aynı zamanda dansçılarda beden onuru ve ruhu geliştirmek için yol gösteren olarak hareket edebilmelidir. Öğretmenler ve dansçılar yüksek teknik talebi durumunda sağlıklı bir dansçı anlayışı benimseyebilirler. Bu sayede, mükemmel eğitmenler yeni

nesilde kendine güvenir hale gelebilir ve ustalık ve benlik saygısı harika sanatçılar yaratmak için el ele çalışabilirler sonucuna ulaşmışlardır.

Sonuç olarak yapmış olduğumuz bu çalışmada nicel ve nitel bulgularımızın sonuçları göstermektedir ki *Halk Dansı* öğreniminde salonda ayna unsurunun olumlu etkileri vardır. Hareketi öğrenme, pekiştirme, şaşırma ve iyileştirme, ritim duygusunu geliştirme, denge bozukluğu, dikkat – konsantrasyon, genel uyarılmışlık – kaygı düzeyi, motivasyon ve verimli bir eğitim sürecini hem eğitmen hem de dansçılar açısından desteklemektedir. Çalışmamızda ve yurt dışı kaynaklarda aynanın özellikle anında geri bilim dönütünün olması hızlı öğrenmeyi ve hatayı anında düzeltmeyi desteklemektedir. Özellikle görsel geri bildirim söz konusu olduğu öğrenme şeklinde öğrenci, dansçı ve öğretmenin sınıfta bir uyarıcı ile eğitim vermesi ya da almasının olumlu sonuçlar doğurabileceği kanısına varılmıştır.

İleri araştırmalara yönelik öneriler;

- ✓ Görsel eğitimde *Ayna* unsurunun olumlu ve olumsuz etkisi üzerine ülkemizde maalesef hiç çalışma yoktur. Daha etkin ve verimli sonuçlar elde edebilmek için bu alanda nicel veya nitel araştırmaların yapılması önerilmektedir.
- ✓ Benzer bir çalışma ortaokul, lise ve hatta üniversite öğrencilerine de yapılabilir.
- ✓ Obez hastaların tedavisinde ayna unsurunun benlik kaygı ya da saygı durumuna olan etkisi incelenebilir.
- ✓ Otizmli çocukların algısal ayırt edilebilirlikte veya dans, sporda ayna materyalinin öğrenmelerine etkisinin olup olmadığı araştırılabilir.
- ✓ Fitness salonlarında neredeyse dört duvarı kaplayan aynaların sadece bir duvar aksesuarı olmadığı var sayılırsa ne işe yaradığı insanların antrenman yaparken aynadan kendilerini görerek antrenmanlarını yapmalarının ne gibi etkilerinin olup olmadığı araştırılabilir.
- ✓ Bir jimnastik ya da bale sınıfında aynaların öğrenmeye olan etkisi araştırılabilir.
- ✓ Aynaların farklı spor branşları üzerine etkisi incelenebilir.

- ✓ Aynaların benlik saygı düzeyine etkisi incelenebilir.
- ✓ Aerobik- Plates veya Yoga sınıflarında içsel motivasyona aynaların olumlu olumsuz etkisi araştırılabilir.
- ✓ Bir bale, jimnastik, dans ya da spor branşlarından biriyle aynaların Öz-ııaj, özgüven ve beceri kazanımıyla ilgili araştırma yapılabilir.
- ✓ Görsel eğitimde performans ve vücut ııajında aynaların etkisi incelenebilir.
- ✓ Halk danslarında sahneleme aşamasında aynaların performansa olan etkisi araştırılabilir.

KAYNAKÇA

- ALICI T. (2012). Öğrenmenin Bilimsel Temelleri, 1.Baskı, Palme Yayınevi, Ankara, s: 3-22.
- ALTAY, F. ve BULCA, Y. (2006). Ritim Eğitimi ve Dans, 1.Baskı, Spor yayınevi ve Kitabevi, Ankara, s: 11-13.
- BAKIRCIOĞLU R. (1994). İlköğretim, Ortaöğretim ve Yükseköğretimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma, 4.Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, s:155.
- BALCI A. (2015). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler. 11. Baskı Pegem akademi Yayıncılık, Ankara, s: 35-40.
- BİLGİN M. (2013). “Bedensel ve Devinsel Gelişim”, Eğitim Psikolojisi, Ed. B Yeşilyaprak, 10.Baskı, Pegem Yayınları, Ankara, s: 58-81.
- BRODIE J. A. and LOBEL E. E. (2008). More Than just a mirror image: the visual system and other modes of learning and performing dance, Journal of Dance Education, 8(1): 23-31.
- COUPLAND, J. (2013). Dance, ageing and the mirror: Negotiating watchability, Discourse & Communication, 7(1): 3-24.
- ÇIRAK Y. (2007). “Öğrenmenin Doğası: Temel Kavramlar”, Eğitim Psikolojisi. Ed. A Kaya, 1.Baskı, Pegem A Yayıncılık, Ankara, s: 262-272.
- ÇIRAK, Y. (2014). “Öğrenmenin Doğası ve Temel Kavramlar”, Eğitim Psikolojisi. Ed. A Kaya, 8.Baskı, Pegem Akademik Yayıncılık, Ankara, s: 231-256.
- DEARBORN K., HARRİNG K., YOUNG C. and O'ROURKE E. (2006) Mirror and phrase difficulty influence dancer attention and body satisfaction, Journal of Dance Education, 6:4, 116-123.
- DEARBORN, K. and ROSS R. (2006). Dance learning and the mirror comparison study of dance phrase learning with and without mirrors. journal of dance education. Journal of Dance Education, 6 (4): 109-115.
- DEMİRHAN, G. (2006). Spor Eğitiminin Temelleri, 1.Baskı, Spor Yayınevi ve Kitabevi, Ankara, s: 207-215.
- DOMJAN, M. (2012). Principles of Learning and Behavior. Koşullama ve Öğrenmenin Temelleri, 2. Baskı, Çeviren: ÇETİNKAYA H, Türk Psikologlar Derneği Yayınları, Ankara, s: 7-18.
- EHRENBERG, S. (2010). Reflections on reflections: mirror use in a university dance training environment, Theatre, Dance and Performance Training, 1(2): 172-184.
- ENGHAUSER R. (2003). Motor learning and the dance technique class: science, tradition, and pedagogy, Journal of Dance Education, 3:3, 87-95

- KATULA J. A. and MCAULEY E. (2001). The mirror does not lie: acute exercise and self-efficacy. *International Journal of Behavioral Medicine*, 8: 319-326.
- LYNCH JA, CHALMERS GR, KNUTZEN KM and MARTİN LT. (2009). Effect of learning a Pilates skill with or without a mirror, on performance without a mirror, *Journal of Bodywork and Movement Therapies*, 13(3): 283-290.
- MAİNWARİNG L. M. and KRASNOW D. H. (2010). Teaching the dance class: strategies to enhance skill acquisition, mastery and positive self-image, *Journal of Dance Education*, 10(1): 14-21.
- MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI. İlköğretim Çağı Çocuğunun Gelişim Özellikleri. Erişim:[mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/21/13/...05/25084209_79yaocuklar.ppt], Erişim Tarihi: 21.11.2017.
- NERGİZ, S., BAYKÖSE, N. ve YILDIZ, M. (2015) Kendinle konuşma: modern ve halk dansları yapan bireylerin kendileriyle konuşma durumları, Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 9, 40-49.
- NOTARNİCOLA et al.: (2014). Effect of teaching with or without mirror on balance in young female ballet students. *BMC Research Notes*, 7:426.
- RADELL SALLY A., ADAME DANİEL D and COLE & STEVEN P. (2004). The İmpact of mirrors on body image and classroom performance in female college ballet dancers. *Journal of Dance Medicine & Science*, 8(2):47-52
- RADELL SALLY A., KENEMAN M. L., ADAME DANİEL D. and COLE S. P. (2014). My body and its reflection: a case study of eight dance students and the mirror in the ballet classroom, *Research in Dance Education*, 15(2): 161-178.
- SAHRANÇ Ü. (2014). “Öğrenme Psikolojisi İle İlgili Temel Kavramlar”, Eğitim Psikolojisi, Ed. İ Yıldırım, 4. Baskı, Anı Yayıncılık, Ankara, s: 293-317.
- SCHMİDT, A. R. and WRİSBERG C.A. (2012). “Motor learning and performance”, Motor Öğrenme ve Performans. 1. Baskı, Çeviren: Koruç Z, Arsan N. ve Kağan S., Anı Yayıncılık, Ankara, s: 12-13.
- SELÇUK, Z. (2015). Eğitim Psikolojisi, 22.Baskı, Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara, s: 129-131.
- SÜMBÜL, M. (1997). Türk Halk Oyunlarının Yapısal Dinamikleri Üzerine Düşünceler: İç Yapı Dinamikleri. V.Milletler Arası Türk Halk Kültürü Kongresi. Halk Müziği, Oyun, Tiyatro, Eğlence Seksiyon Bildirileri. Kültür Bakanlığı Yayınları: 1872. Seminer Kongre Bildiriler Dizisi: 55. Ankara.
- ŞAHİN M. H. (2002). Beden Eğitimi ve Sporda Temel Kavramlar Sözlüğü, 1.Baskı, Gaziantep Spor Kulübü Yayınları, Ankara, s: 74.

- TEKİN, H. (1996). Eğitimde Ölçme Değerlendirme (Gözden Geçirilmiş 9.Baskı) Yargı Yayınları, Ankara, s: 84 -285.
- TERRY, S. W. (2012). “Learning and Memory”, Öğrenme ve Bellek. 2.Baskı, Çeviren: Cangöz B., Anı Yayıncılık, Ankara, s: 1-19.
- TURAN. Z. ve ÇAMLIYER. H., Dans eğitiminde temel hareket becerilerinin sınıflandırılması, Motif Akademi Halkbilimi Dergisi, 9(17): 9-28.
- YILDIRIM A. ve ŞİMŞEK H. (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. 9. Baskı. Seçkin Yayıncılık, Ankara, s: 259-260.
- ZERENGÖK D. (2016). Uluslararası Öğrencilerin; Serbest Zaman Etkinliklerine Aktif Katılımları Yoluyla Sosyal Uyumlarının Analizi: Celal Bayar Üniversitesi Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

EKLER

Ek-1

VELİ İZİN BELGESİ

Sayın Veliler,

Kırıkkale Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans bitirme tezi kapsamında ‘Halk Dansları Figür Öğreniminde Aynaların Performans ve Öğrenmeye Etkisi’ ni araştırmaktayız. Araştırmamızın amacı antrenman esnasında salonda aynaların olmasının (olumlu ya da olumsuz) performans ve öğrenme üzerine etkilerini incelemektir.

Bu bağlamda katılmasına izin verdiğiniz takdirde çocuğunuzun her halk dansı dersi kayıt edilecek ve ders sonrası anketlerin doldurulması istenecektir. Çocuğunuzun cevaplayacağı soruların onun psikolojik gelişimine olumsuz etkisi olmayacağından emin olabilmemiz için anketlerin birer örneği çocuğunuz aracılığıyla size ulaştırılacaktır.

Araştırmayla ilgili sorularınız olur ise aşağıdaki e-posta adresini veya telefon numarasını kullanarak yöneltebilirsiniz.

Saygılarımla,

Gizem CEYLAN

Tel:

e-posta:

Lütfen bu araştırmaya katılmak konusundaki tercihinizi aşağıdaki seçeneklerden siz en uygun geleninin altına imzanızı atarak belirtiniz ve bu formu çocuğunuzla okula geri gönderiniz.

Bu araştırmaya çocuğum .....’ nın katılımcı olmasına tamamen gönüllü olarak;

- izin veriyorum
- izin vermiyorum

Veli Ad-Soyad

İmza

Ek-2

Sevgili öğrenciler,

Sizinle her hafta halk oyunu çalışmaları yapmaktayız. Aşağıdaki soruları her hafta boyunca katıldığınız halk oyunu çalışmalarını düşünerek puanlamanızı istiyoruz.

Bu puanlamayı yaparken 1 puan "kesinlikle katılmıyorum";

2 puan "katılmıyorum";

3 puan "Emin değilim";

4 puan "katılıyorum";

5 puan ise "kesinlikle katılıyorum" anlamına gelmektedir. Aşağıda size verilen soruları okuyup size uygun gelen puanı işaretlemenizi istiyoruz.

	1 – Kesinlikle Katılmıyorum	2 - Katılmıyorum	3 - Kararsızım	4 - Katılıyorum	5 – Kesinlikle Katılıyorum
Bu hafta çalışmadan keyif aldım.					
Bu hafta hareketleri öğrenirken zorlanmadım.					
Bu hafta zaman nasıl geçti anlamadım.					

Ek-3

PLANLANAN ÇALIŞMA GÜNLERİ 2.SINIFLAR			
10.hafta	<i>9 Aralık 2016</i>		Serbest etkinlik dersinde çocukların okul dışına çıkmaları bakanlık tarafından yasaklanınca çalışmaya okul sonrası katılmaya devam etmek isteyen 2-B ve 2-E sınıfıyla devam edilme kararı alındı.
11.hafta	<i>12 Aralık 2016</i>		2-B ve 2-E sınıfı öğretmenleriyle görüşmeler yapıldı ve antrenman gün ve saati kararlaştırıldı. Sınıf öğretmenlerine çocukların tez çalışması içerisinde olmaları konusu açıklandı ve destek alındı.
11.hafta	<i>14Aralık 2016</i>	2-B sınıfı 1.ders	Çocuklarla tanışma ve kaynaşma amaçlandı. Antrenman boyunca kamera çekimi olacağı için çocuklar kameraya alıştırdı. 3 soruluk ölçek tüm öğrencilere uygulandı.
11.hafta	<i>16Aralık 2016</i>	2-E sınıfı 1.ders	Çocuklarla tanışma ve kaynaşma amaçlandı. Antrenman boyunca kamera çekimi olacağı için çocuklar kameraya alıştırdı. 3 soruluk memnuniyet anketi tüm öğrencilere yapıldı.
12.hafta	<i>21 Aralık 2016</i>	2-B sınıfı 2.ders	Aynalı salonda 2.dersleri yapıldı. Detaylı bilgiler, eğitimci görüşü, benim izlenimlerim word dosyasına aktarıldı. Aile izin belgesi eksiksiz olarak geldi. Ders sonunda ölçek uygulandı.
12.hafta	<i>23 Aralık 2016</i>	2-E sınıfı 2.ders	Aynasız salonda 2.dersleri yapıldı. Detaylı bilgiler, eğitimci görüşü, word dosyasına not edildi. Aile izin belgesi 3 kişi eksik geldi. Fakat Sınıf öğretmenleri haftaya tamamlayacaklarını belirtti. Ders sonunda ölçek uygulandı.
13.hafta	<i>28 Aralık 2016</i>	2-B sınıfı iptal	<i>Yoğun kar yağışı nedeniyle sınıf öğretmenleri arayıp gelmeyeceklerini bildirdi.</i>
13.hafta	<i>30 Aralık 2016</i>	2-E sınıfı iptal	<i>Kar yağışı nedeniyle Ankara ilinde okullar tatil olunca çalışma iptal oldu.</i>
14.hafta	<i>4 Ocak 2017</i>	2-B sınıfı iptal	<i>Hava koşulları nedeniyle sınıf öğretmenleri bu hafta gelemeyeceklerini bildirdi. Ve takip eden süreçte de sömestri tatili sonrası geleceklerini söyledi.</i>
14.hafta	<i>6 Ocak 2017</i>	2-E sınıfı 3.ders	Halk Eğitimci tarafından ders kayıt alındı ve işlendi. Okulda yaşadığım aksilik nedeniyle bugün yapılan derse son anlarda yetişebildim. Ölçek tarafımdan uygulandı.
15.hafta	<i>11 Ocak 2017</i>	2-B sınıfı iptal	<i>Aynalı salon grubu olan bu sınıf sömestri tatili sonrası çalışmalara devam edecek.</i>
15.hafta	<i>13 Ocak 2017</i>	2-E sınıfı 4.ders	Aynasız salonda 4.ders yapıldı. Gözlemlerim ve çalışmada olanlar eğitimci görüşü word dosyasına aktarıldı. Ölçek tarafımdan uygulandı.

16.hafta	<i>18 Ocak 2017</i>	2-B sınıfı iptal	Karne haftası gelmediler.
16.hafta	<i>20 Ocak 2017</i>	2-E sınıfı iptal	Karne haftası gelmediler.
16.hafta	<i>20 Ocak 2017</i>	TATİL	Sömestr Tatili
17.hafta	<i>5 Şubat 2017</i>	TATİL	Sömestr Tatili
18.hafta	<i>8 Şubat 2017</i>	2-B Sınıfı 3.ders	Aynalı salonda 3.dersleri yapıldı. Çalışma esnasında olanlar, eğitmen görüşü word dosyasına detaylı olarak not edildi. Video kayıt tarafımdan alındı ders sonunda ölçek uygulandı.
18.hafta	<i>10 Şubat 2017</i>	2-E Sınıfı iptal	2.dönem başlangıcı dolayısıyla yapılacak olan toplantı nedeniyle okulda yarım gün ders yapılmış ve sınıf öğretmenleri çalışmaya katılamayacaklarını bildirmiştir.
19.hafta	<i>15 Şubat 2017</i>	2-B Sınıfı 4.ders	Çalışma yapıldı. Video çekim yapıldı. Ders bitiminde Ölçek uygulandı. Detaylı bilgiler ve görüşler word dosyasına not edildi.
19.hafta	<i>17 Şubat 2017</i>	2-E Sınıfı 5.ders	Çalışma yapıldı. Video çekim yapıldı. Ders bitiminde Ölçek uygulandı. Detaylı bilgiler ve görüşler word dosyasına not edildi.
20.hafta	<i>22 Şubat 2017</i>	2-B Sınıfı 5.ders	Çalışma yapıldı ölçek t uygulandı. Ders bitiminde eğitmen görüşü ve diğer bilgiler detaylı olarak word dosyasına yazıldı.
20.hafta	<i>24 Şubat 2017</i>	2-E Sınıfı 6.ders	Çalışma yapıldı. Video çekim yapıldı. Ders bitiminde Ölçek uygulandı. Detaylı bilgiler ve görüşler word dosyasına not edildi.
21.hafta	<i>1 Mart 2017</i>	2-B Sınıfı 6.ders	Çalışma yapıldı. Video çekim yapıldı. Ders bitiminde ölçek uygulandı. Eğitmen görüşü ve kendi gözlemlerim word dosyasına yazıldı.
21.hafta	<i>3 Mart 2017</i>	2-E Sınıfı 7.ders	Çalışma yapıldı. Video çekim yapıldı. Ders bitiminde Ölçek uygulandı. Detaylı bilgiler ve görüşler word dosyasına not edildi.
22.hafta	<i>8 Mart 2017</i>	2-B Sınıfı 7.ders	Çalışma yapıldı ölçek uygulandı. Gözlemlerim ve eğitmen görüşü word dosyasına eklendi.
22.hafta	<i>10 Mart 2017</i>	2-E Sınıfı iptal	Eğitmenin oğlunun rahatsızlığı nedeniyle çalışmalar son anda iptal olmuştur.

23.hafta	15 Mart 2017	2-B Sınıfı 8.ders	Çalışma yapıldı. Video çekim yapıldı. Ders bitiminde ölçek tarafımdan uygulandı. Eğitimden görüşü ve kendi gözlemlerim word dosyasına yazıldı.
23.hafta	17 Mart 2017	2-E Sınıfı İptal	Okullar arası müsabakalarda görevli olduğu için çalışmaya katılamayacaktım durum sınıf öğretmenine bildirildi ve ders iptal edildi.
24.hafta	24 Mart 2017	2-E Sınıfı İptal	Belediye bünyesine bağlı bir yerde yaptığım çalışmam yapılamadı. Referandum mitingi nedeniyle Batıpark çocuk kulübü kapalı idi.
24.hafta	29 Mart 2017	2-E Sınıfı 8.ders	Tüm aksiliklere rağmen sonunda çalışma yapıldı ölçek tarafımdan uygulandı. Gözlemlerim ve eğitimden görüşü word dosyasına eklendi.

EK-4

PLANLANAN ÇALIŞMA GÜNLERİ 4.SINIFLAR		
1.hafta	<i>11 Ekim 2016</i>	Serbest etkinlik dersinde Sınıflar ayarlandı rastgele aynalı-aynasız salonlara ayrıldı.
2.hafta	<i>18 Ekim 2016</i>	Çocuklarla tanışma pekiştirildi ve ufak video çekimler yapıldı fotoğraflar çekildi. Çocuklar kameraya alıştırıldı.
3.hafta	<i>25 Ekim 2016</i>	4-A ve 4-G sınıfı öğretmenleriyle görüşüldü veli izin kayıtları ve memnuniyet anketi bir sonraki hafta geri alınmak üzere dağıtıldı. Derslere ve Video kayıtları başlandı. Ders sonrası memnuniyet anketi uygulandı.
4.hafta	<i>1 Kasım 2016</i>	2.dersleri yapıldı gözlemler Word dosyasına not edildi. Veli izin belgeleri toplandı birkaç eksik belge vardı bir sonraki hafta getirilmesi istendi. Çocuklara Ölçekler uygulandı.
5.hafta	<i>8 Kasım 2016</i>	3.dersleri Video çekimi yapıldı ve ders sonrası çocuklara ölçekler uygulandı. Gözlemlerim Word dosyasına yazıldı ve her iki sınıfın dersi sonrası eğitmenle görüşme yapıldı.
6.hafta	<i>15 Kasım 2016</i>	4.dersleri işlendi video ile kayıt altına alındı. Eğitmen ile görüşme yapıldı ve kendi gözlemlerimle Word dosyasına aktarıldı.
7.hafta	<i>22 Kasım 2016</i>	Okullar geldi. 5.dersleri yapıldı. Video çekim yapıldı ve aile izin belgeleri eksiksiz toplandı. Ölçek uygulandı. Ders sonu eğitmen ile görüşme yapıldı ve kendi gözlemlerimle beraber Word dosyasına aktarıldı.
8.hafta	<i>29 Kasım 2016</i>	6.dersimizi de bugün tamamladık. Ölçek uygulandı. Eğitmen ile görüşmeler yapıldı ve Word dosyasına aktarıldı.
9.hafta	<i>6 Aralık 2016</i>	7.dersleri tarafımdan kayıt altına alındı. Gözlemler ve eğitmen görüşü Word dosyasına aktarıldı ve ders sonu ölçek uygulandı.
10.hafta	<i>8 Aralık 2016</i>	8.dersleri yapıldı. Gözlemler ve eğitmen görüşleri not edildi. Ölçek ders sonunda uygulandı.
	--	Serbest etkinlik dersinde çocukların okul dışına çıkmaları bakanlık tarafından yasaklanınca 4.sınıflarla yapmış olduğumuz çalışmalarımıza son verdik.

2-B SINIFI DEVAM LİSTESİ

S.No	Öğr.No	Cinsiyeti	14.12.2016	21.12.2016	08.02.2017	15.02.2017	22.02.2017	01.03.2017	08.03.2017	15.03.2017
1	112	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	114	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	115	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	116	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	122	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	128	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7	129	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8	130	E	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓
9	132	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10	133	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11	135	E	-----DENEK KAYBI-----							
12	136	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
13	137	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
14	141	E	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓
15	142	E	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓
16	144	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
17	151	E	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓
18	153	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
19	154	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
20	155	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
21	191	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
22	195	K	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
23	283	K	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓
24	352	K	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓
25	359	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
26	361	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
27	482	K	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓
28	601	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Ek- 6

2-E SINIFI DEVAM LİSTESİ

S. No	Öğr. No	Cinsiyeti	16.12.2016	23.12.2016	06.01.2017	13.01.2017	17.02.2017	24.02.2017	03.03.2017	29.03.2017
1	36	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	37	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	58	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	60	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	61	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	69	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7	72	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8	139	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9	198	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10	257	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11	268	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
12	278	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
13	279	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
14	281	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
15	286	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
16	334	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
17	338	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
18	340	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
19	368	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
20	400	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
21	701	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Ek-7

4- A SINIFI DEVAM LİSTESİ

S. No	Öğr. No	Cinsi yeti	18.10. 2016	25.10. 2016	01.11. 2016	08.11. 2016	15.11. 2016	22.11. 2016	29.11. 2016	06.12. 2016	08.12. 2016	
1	83	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
2	97	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
3	181	K	-----DENEK KAYBI-----									
4	279	K	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
5	296	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
6	322	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
7	435	K	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	
8	440	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
9	467	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
10	537	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	
11	554	K	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
12	558	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
13	609	E	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	
14	628	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
15	677	E	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	
16	694	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
17	700	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
18	726	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
19	815	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
20	842	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
21	851	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
22	857	K	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
23	865	E	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	
24	942	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	

Ek-8

4-G SINIFI DEVAM LİSTESİ

S. No	Öğr. No	Cinsi yeti	18.10. 2016	25.10. 2016	01.11. 2016	08.11. 2016	15.11. 2016	22.11. 2016	29.11. 2016	06.12. 2016	08.12. 2016
1	102	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	109	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	149	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓
4	176	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	190	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	218	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7	242	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓
8	245	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9	249	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10	267	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11	398	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
12	409	K	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓
13	477	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
14	547	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
15	685	E	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
16	733	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
17	802	K	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
18	824	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
19	836	E	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓
20	855	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
21	961	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
22	996	E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Ek-9

Değerli Eğitim Arkadaşlarım,

Kırıkkale Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Tezi kapsamında yürütmekte olduğum “Halk Dansları Figür Öğreniminde Aynaların Performans ve Öğrenmeye Etkisi” ni araştırmaktayız. Öncelikle bana vakit ayırıp; yaklaşık 24 haftayı kapsayan video ile kayıt altına aldığım Halk Dansları Öğreniminin aşamalarını, profesyonel olarak değerlendirmem de bana yardımcı olduğunuz için teşekkür ederim.

Tezimin video analizleri kısmında bana yardımcı olan sizlerin bilgilerinin elimde olabilmesi için aşağıdaki soruları cevaplamanızı sizlerden rica ederim. Elde edilen bilgiler kesinlikle başka bir amaç için kullanılmayacaktır.

Zaman ayırdığınız için teşekkür ederim.

Gizem Ceylan
Kırıkkale Üniversitesi
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Kişisel Bilgi Formu

Adınız – Soyadınız:

Eğitim Durumunuz:

Mezun olduğunuz Üniversite ve Bölüm:

Mesleğiniz:

E-mail- Tel :

Halk Dansları Eğitmen Belgeniz Var mı?

Kaçıncı Kademe Halk Dansları Eğitmen Belgesine Sahipsiniz?

Halk Dansları Tecrübeniz?

Ek-10

Şaşırmalar ve Denge Bozukluğu hakkındaki değerlendirmelerinizi yaparken;

1 puan: çok fazla şaşıyor

10 puan: hiç şaşırmıyor

1 puan: çok fazla denge bozukluğu var
olarak puanlayınız.

10 puan: hiç denge bozukluğu yok

Hareket Uyumu ve Ritim Duygusu hakkındaki değerlendirmelerinizi yaparken;

1 puan: hareket uyumu çok kötü

10 puan: hareket uyumu çok iyi

1 puan : ritim duygusu çok kötü
olarak puanlayınız.

10 puan: ritim duygusu çok iyi

Bir öğrenci toplamda en yüksek 20 en düşük 4 puan alabilir. Öğrenciler toplamda ne kadar yüksek puan elde ederlerse figürleri o kadar iyi yapabildiklerini göstermektedir.

Örnek:

Şaşırmalar: 10 (Şaşırmıyor)

Denge Bozukluğu: 10 (Denge bozukluğu yaşamıyor)

Hareket Uyumu: 10 (hareket uyumu çok iyi)

Ritim Duygusu: 10 (ritim duygusu çok iyi)

Toplam puan: 20 (figürleri mükemmel düzeyde öğrenen bir öğrenci demek)

Ek-11

Görüşme Soruları

Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Halk Dansları Temel Figür Öğreniminde Aynaların Öğrenme ve Performansa Etkisi Yüksek Lisans Tezi Araştırma Soruları

- 1- Gözlemlerinizi üzerine 2. Sınıflar da Dans Eğitimi Ortamında Ayna Unsurunun Motivasyona Olumlu veya Olumsuz Etkilerinden bahseder misiniz?
- 2- Gözlemlerinizi üzerine 4. Sınıflar da Dans Eğitimi Ortamında Ayna Unsurunun Motivasyona Olumlu veya Olumsuz Etkilerinden bahseder misiniz?
- 3- Gözlemlerinizi üzerine 2. Sınıflar da Dans Eğitimi Ortamında Ayna Unsurunun Dikkat ve Konsantrasyona Olumlu veya Olumsuz Etkilerinden bahseder misiniz?
- 4- Gözlemlerinizi üzerine 4. Sınıflar da Dans Eğitimi Ortamında Ayna Unsurunun Dikkat ve Konsantrasyona Olumlu veya Olumsuz Etkilerinden bahseder misiniz?
- 5- Gözlemlerinizi üzerine Dans Eğitimi Ortamında Ayna Unsurunun Yaş Düzeyine Göre Etkisi Varmıdır?
- 6- Gözlemlerinizi üzerine 2. Sınıflar da Dans Eğitimi Ortamında Ayna Unsurunun Genel Uyarılmışlık ve Kaygı Düzeyine Olumlu veya Olumsuz Etkilerinden bahseder misiniz?
- 7- Gözlemlerinizi üzerine 4. Sınıflar da Dans Eğitimi Ortamında Ayna Unsurunun Genel Uyarılmışlık ve Kaygı Düzeyine Olumlu veya Olumsuz Etkilerinden bahseder misiniz?
- 8- Gözlemlerinizi üzerine Dans Eğitimi Ortamında Ayna Unsurunun Bir Öğrenme Malzemesi Olarak Algısal Ayırt Edilebilirlik Üzerine Etkisi Var mıdır?
- 9- Gözlemlerinizi üzerine Dans Eğitimi Ortamında Ayna Unsurunun Performansa Olan Olumlu veya Olumsuz Etkilerinden Bahseder misiniz?

Ek-12

Aynalı Salon

Ek-13

Aynasız Salon

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı: Gizem CEYLAN

Doğum Tarihi: 4 Ekim 1987

Öğrenim Durumu:

Derece	Alan	Üniversite	Yıl
Lisans	Spor Yöneticiliği	Gazi Üniversitesi	2009-2013
Lisans (Erasmus Programı)	Sport Management	Masaryk University	2011-2012
Yüksek Lisans	Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı	Kırıkkale Üniversitesi	2015 -

Yüksek Lisans Tez:

CEYLAN, G. (2017). Aynaların Halk Dansları Figür Öğretime ve Performansa İlişkin Bir Alan Araştırması. Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Projeler:

Gazi Üniversitesi ve Anobder İşbirliği ile Gerçekleştirilen;

- 1- Otistik Bireyler Spor Eğitim Projesi- Spor ve Yüzme Eğitmeni (2009)
- 2- Otistik Bireyler Spor Eğitim Projesi- Spor ve Yüzme Eğitmeni (2010)
- 3- Engelliler haftası Otistik Çocuklar Halk Oyunları Gösterisi (2011)
- 4- Otistik Bireyler Spor Eğitim Projesi- Spor ve Yüzme Eğitmeni (2011)

Alınan Sertifika ve Belgeler:

- 1- SGHE (Sherborne Gelişimsel Hareket Programı)
- 2- Basketbol 1.Kademe Antrenörlük Belgesi
- 3- Kayak 1.Kademe Antrenörlük Belgesi
- 4- Bronz Cankurtaranlık Belgesi

Staj ve Deneyimler:

Staj; Bedensel Engelliler Federasyonu (2013)

Yayımlar:

Ceylan, G. (2017). Türkiye İle Finlandiya'nın Eğitim Sistemleri İle Ders Programlarındaki Beden Eğitimi Dersinin Yeri Ve Önemi. Muş Alparslan Üniversitesi, Uluslararası Spor Bilimleri Dergisi, Muş, 2017, 1(1).